

II. RAPORT DE ACTIVITATE AL INSTITUTULUI ROMÂN PENTRU DREPTURILE OMULUI

– 2018 –

INTRODUCERE

1. Principiile de la Paris

Conform Principiilor referitoare la Statutul Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului (Principiile de la Paris)¹ acestea sunt organisme independente, stabilite prin legislația națională având mandatul de a proteja și promova drepturile omului din statul respectiv. Prin înființarea lor, aceste instituții sunt „elemente cheie ale unui sistem eficient de protecție a drepturilor omului, care creează o punte între decalajele dintre normele internaționale privind drepturile omului și implementarea acestora la nivel național.” Prin cooperarea cu alți actori implicați la nivel național, european și internațional, instituțiile naționale pentru drepturile omului au menirea de a sprijini persoanele fizice să își exercite drepturile fundamentale și de a semnala încălcări ale acestora.

Instituțiile naționale de drepturile omului (INDO) au atribuții ce privesc monitorizarea, cercetarea, consilierea guvernului și parlamentului, raportarea către organismele internaționale, soluționarea plângerilor, asigurarea de asistență, educația în domeniul drepturilor omului, informarea privind noutățile în materie de drepturile omului, identificarea unor exemple de bune practici.

INDO au o poziție unică ce le permite să promoveze drepturile omului și să acționeze în baza mandatului pentru protecția acestora. În

¹ Principiile de la Paris – *Principii referitoare la Statutul Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului*, formulate la prima conferință consacrată instituțiilor naționale de drepturile omului, de la Paris 7-9 Octombrie 1991, devenite document oficial al Adunării Generale ONU prin Rezoluția 48/134, în 1993.

calitate de instituții create și finanțate de stat, acestea se bucură de legitimitate și de acces la factorii de decizie politică. În același timp, ele sunt mandatate să coopereze îndeaproape cu societatea civilă. În felul acesta pot să acționeze ca o punte între societatea civilă și autorități, fiind independente (de ambele).

Principalele criterii pe care o instituție națională de drepturile omului trebuie să le îndeplinească potrivit Principiilor de la Paris sunt:

- un mandat „cât mai extins posibil” bazat pe standardele universale ale drepturilor care să includă dubla responsabilitate, atât de a promova cât și de a proteja toate drepturile omului (de la civile și politice la economice, sociale și culturale);
- independență față de guvern;
- independență garantată fie prin Constituție, fie prin legislație;
- putere adecvată de investigare;
- pluralism;
- resurse umane și financiare adecvate.

Pe baza acestora, instituțiile naționale pentru drepturile omului au capacitatea de a aborda în mod cuprinzător și consecvent problemele legate de drepturile omului, precum și de a integra conceptul drepturilor omului în politicile guvernamentale, în legislație și în conștientizarea opiniei publice.

Alinierea la aceste Principii este necesară ca o măsură de recunoaștere și întărire a rolului instituțiilor naționale de drepturile omului în asigurarea aplicării standardelor internaționale în domeniul drepturilor omului.

Organizațiile regionale și internaționale au încurajat și au sprijinit în mod activ înființarea

acestor instituții. În 1997, de exemplu, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a adoptat Recomandarea R (97) 14 și Rezoluția R (97) 11, invitând statele membre să instituie INDO eficiente, iar Consiliul Europei să dezvolte activități de cooperare cu acestea. Recent, Comitetul de Miniștri a adoptat Recomandarea CM / Rec (2018) 11 privind „Necesitatea consolidării protecției și promovării spațiului societății civile în Europa”, care subliniază atât rolul INDO în promovarea și protejarea unui mediu favorabil pentru drepturile omului cât și amenințările cu care acestea se confruntă.

Pentru a permite cooperarea și schimbul reciproc de informații și practici între instituțiile naționale, precum și reprezentarea acestora în relația cu organizațiile internaționale și regionale cu atribuții în domeniul drepturilor omului au fost create Alianța Globală a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului (GANHRI) – la nivelul ONU și patru rețele regionale, dintre care și Rețeaua Europeană a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului (ENNHRI) în 2013.

2. Tipologia instituțiilor naționale de drepturile omului

Principiile de la Paris nu fac referire la un model sau o structură particulară de instituție națională pentru drepturile omului. Statele sunt libere să decidă cel mai bun tip de INDO pentru scopurile lor interne.

Există mai multe tipuri de instituții naționale pentru drepturile omului cu mandate diferite, principalele modele de instituții întâlnite în Europa fiind cele de tipul: comisie, institut sau centru și instituție de tip ombudsman.

Instituții de tip **Comisie**, sunt instituții hibride care combină mai multe mandate, inclusiv cele ale organismului pentru egalitate și sunt conduse de un comisar sau de un colegiu de comisari (Comisia pentru egalitate și drepturile omului din Irlanda, Comisia pentru drepturile omului din Irlanda de Nord, Comisia pentru drepturile omului din Scoția Comisia Națională Consultativă pentru Drepturile Omului din Franța).

Instituțiile de tip **Ombudsman** sunt, în general, instituții conduse de o singură persoană (nu au un for de conducere colectiv), desemnarea se face de către parlament, iar mandatul privește apărarea drepturilor cetățenilor în raporturile acestora cu autoritățile publice, în principal protecția juridică individuală, concentrându-se pe tratarea plângerilor privind administrarea defectuoasă (ex: Avocatul Poporului din România, Ombudsmanul din Spania, Portugalia, Ungaria, Lituania).

Instituțiile de tip **Institut** sau **Centru** au, în general, o bază științifică și se concentrează pe acordarea de consiliere guvernului și parlamentului cu privire la politici și legislație, precum și pe activități de monitorizare și asigurarea educației pentru drepturile omului. (ex: Institutul Român pentru Drepturile Omului, Institutul German pentru Drepturile Omului, Institutul Danez pentru Drepturile Omului, Institutul Olandez pentru Drepturile Omului, Centrul pentru Drepturile Omului din Finlanda).

La 25 de ani de la adoptarea Principiilor de la Paris și în contextul actual cu numeroase provocări la adresa drepturilor și libertăților fundamentale, instituțiile naționale au rolul de a acționa ca mecanisme de control și echilibru pentru păstrarea democrației și a statului de drept.

Instituțiile naționale pentru drepturile omului trebuie să pună mai mult accent pe mandatul lor de sensibilizare, folosind noi metode de comunicare. În acest sens, este necesară o colaborare strânsă cu alte organisme naționale pentru drepturile omului, cu societatea civilă și cu apărătorii drepturilor omului, precum și cu mecanismele regionale și internaționale privind drepturile omului.

3. Institutul Român pentru Drepturile Omului

Institutul Român pentru Drepturile Omului (IRDO) organism independent, cu personalitate juridică, înființat prin lege – Legea nr. 9/1991, reprezintă prima instituție națională pentru drepturile omului creată în România după 1989.

Prin înființarea acestui organism autoritățile române răspundeau, la acea vreme, preocupărilor ONU, OSCE și Consiliului Europei, care prin nu-

meroase rezoluții și recomandări încurajau crearea și dezvoltarea unor instituții naționale independente cu atribuții specifice în domeniul promovării și protecției drepturilor omului și prin alte mijloace decât cele din sfera judiciară.

IRDO a urmat în evoluția sa respectarea Principiilor de la Paris și s-a dezvoltat și potrivit cerințelor formulate de organizațiile internaționale și regionale.² Ancorându-și preocupările în realitățile concrete ale fiecărei perioade, ale fiecărei etape, Institutul a avut permanent în vedere organizarea unui cadru corespunzător și crearea unor mijloace adecvate pentru aplicarea și respectarea concretă a drepturilor omului, pentru o mai bună cunoaștere și conștientizare a lor, atât de către instituțiile publice, cât și de către persoanele fizice, cu atât mai mult cu cât România este membră a ONU, a OSCE, a Consiliului Europei și a Uniunii Europene.

Institutul a făcut demersuri în cursul anului 2018 pentru modificarea legii de înființare nr. 9/1991, în scopul consolidării mandatului și conformării la Principiile de la Paris. În acest sens, membri ai Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale din Camera Deputaților și-au asumat o inițiativă legislativă de modificare a legii.

3.1. Misiune

Mandatul IRDO, potrivit legii de înființare, este de a asigura o mai bună cunoaștere de către organismele publice, asociațiile neguvernamentale și cetățenii români a problematicii drepturilor omului, a modului în care drepturile omului sunt garantate în alte țări. De asemenea, scopul Institutului este să informeze opinia publică de peste hotare, organismele internaționale, în legătură cu modalitățile practice prin care drepturile omului sunt asigurate și respectate în România.

Principalele direcții de interes, potrivit celor trei generații de drepturi, sunt: drepturile copilului; respingerea oricărei forme de discriminare bazată pe sex, rasă, culoare, origine etnică sau socială,

² Rezoluția A/RES/48/134 a Adunării Generale a ONU și Recomandările R (79) 16 și (97) 14 ale Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei.

limbă, religie sau convingeri, opinii politice sau de orice altă natură, apartenența la o minoritate națională, statut socio-economic, proprietate, naștere, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală; combaterea rasismului, xenofobiei și intoleranței; drepturile solicitanților de azil; respectarea vieții private și protecția datelor cu caracter personal; accesul la justiție, drepturile economice, sociale, politice și civile.

Institutul Român pentru Drepturile Omului, în conformitate cu atribuțiile stabilite prin legea de înființare, și-a desfășurat activitatea de cercetare, educare, formare de formatori, informare și editare de publicații și lucrări de specialitate în anul 2018 urmărind obiectivele sale prioritare – diseminarea și aprofundarea cunoștințelor privind drepturile omului potrivit normelor și standardelor internaționale în domeniu; promovarea instrumentelor juridice și mecanismelor internaționale, regionale și naționale existente în domeniul drepturilor omului; dezvoltarea strategiilor și acțiunilor cu caracter educațional în domeniul drepturilor omului prin realizarea de parteneriate cu instituțiile publice și organizațiile neguvernamentale; încurajarea atitudinilor și comportamentelor pozitive, a modalităților de abordare a problematicii drepturilor omului nu ca pe simple norme abstracte, ci în legătură nemijlocită cu diferitele situații și provocări reale de ordin social, economic, cultural și politic.

În conceperea programului de activitate pe anul 2018 al Institutului Român pentru Drepturile Omului au fost avute în vedere, printre altele: Obiectivele de Dezvoltare Durabilă ale Agendei 2030, Cadrul multianual pentru perioada 2018 – 2020 al Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA), Programul anual de lucru al FRA, Strategia Europeană pentru persoanele cu handicap (2010–2020), Rezoluția nr. 21/14 privind „Programul mondial pentru educație în domeniul drepturilor omului” a Consiliului ONU pentru Drepturile Omului (faza a 3-a a Planului de acțiune 2015-2019).

În desfășurarea activității sale de-a lungul anului 2018, Institutul a colaborat, ca de fiecare dată, cu instituții publice, mediul academic, organizații neguvernamentale cu preocupări în

domeniul drepturilor omului care au asigurat Institutului o capacitate sporită de acțiune, în îndeplinirea atribuțiilor conferite de Legea nr. 9/1991.

3.2. Structură

Potrivit art. 5 din Legea nr. 9/1991 de înființare a Institutului Român pentru Drepturile Omului, acesta „este condus de un Consiliu General, cuprinzând reprezentanți ai grupurilor parlamentare, membri ai Comisiei pentru drepturile omului și cetățeanului a Senatului și Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale a Adunării Deputaților, precum și oameni de știință și

reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale din domeniul drepturilor omului, desemnați de birourile permanente ale celor două camere ale Parlamentului și validați de acestea. Consiliul general desemnează dintre membrii săi un Comitet Director, format din 7 persoane: parlamentari, oameni de știință, reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale și directorul executiv. Directorul executiv reprezintă Institutul ca persoană juridică, conform reglementărilor în vigoare, iar Comitetul Director asigură conducerea activității curente a Institutului”.

Structura de personal a Institutului este cea prevăzută în anexa la Legea nr. 9/1991. Așa cum rezultă din organigrama atașată (a se vedea **Anexa I**).

I. CERCETARE, STUDII ȘI ARII TEMATICE

Activitatea Institutului în domeniul cercetării s-a concentrat pe studierea diferitelor aspecte legate de promovarea și respectarea drepturilor omului și a urmărit îndeaproape respectarea Principiilor de la Paris care evidențiază importanța elaborării de programe de cercetare și educație în domeniul drepturilor omului și punerea acestora în practică în școli, universități și cercuri profesionale.

Având în vedere misiunea de a contribui la edificarea în țara noastră a unei culturi a drepturilor omului, Institutul a consacrat eforturile sale în domeniul cercetării unor teme vizând drepturile din toate generațiile de drepturi ale omului: civile și politice (prima generație), economice, sociale și culturale (a doua generație), dreptul la pace, dreptul la un mediu sănătos, dreptul la dezvoltare durabilă (a treia generație), dreptul la fericire (a patra generație).

Studiile realizate în anul 2018 au abordat o tematică generală; altele au fost consacrate instrumentelor și mecanismelor privind protecția și promovarea drepturilor omului, precum și evoluției acestora în timp; au fost, de asemenea, și studii dedicate unor drepturi anume. În elaborarea acestora am avut în vedere, totodată, atât legislația națională din domeniul drepturilor omului cât și documentele internaționale și regionale devenite parte din dreptul intern prin ratificarea acestora de către România.

Rapoartele și studiile realizate în cadrul Institutului au fost valorificate și prin intermediul evenimentelor organizate de Institut. Ne referim atât la manifestări organizate de Institut (a se vedea **Anexa III. A.**), cât și la acțiunile organizate în parteneriat. Schimbul de experiență, opiniile și concluziile desprinse au permis conturarea unor noi teme de cercetare, a unor modalități noi de abordare a aspectelor de formare și educare în spiritul respectului drepturilor omului.

Solicitarea adresată Institutului de către organizații și organisme cu preocupări în domeniul drepturilor omului, din țară sau din străinătate, de a participa cu studii, comunicări, rapoarte etc. la acțiuni organizate de acestea (a se vedea **Anexa III. B.**) ilustrează faptul că Institutul s-a făcut

remarcat atât pe plan național, cât și internațional, prin rigoarea și consecvența implicării în protecția și promovarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

1. Drepturile copilului și tânărului

În ceea ce privește problematica amplă a drepturilor copiilor și tinerilor, trebuie evidențiat că Institutul, prin atribuțiile sale de cercetare, promovare, informare și formarea unor largi categorii de public pe diversele sub-tematici care se încadrează domeniului menționat, este chemat să îndeplinească aceste activități în strânsă colaborare, nu numai între departamentele amintite, ci și cu publicul cărui i se adresează ori cu instituțiile și organizațiile partenere.

Ținând cont de realitatea socială, de modificările apărute în plan legislativ la nivel național dar și regional și internațional, de programele și proiectele autorităților sau inițiativele societății civile, este necesară o continuă actualizare a cercetărilor din acest domeniu.

În urma cercetărilor desfășurate cu privire la consumul de mediu virtual în rândul copiilor și tinerilor, dar și cu privire la protecția datelor cu caracter personal, prin analiza legislației naționale și celei a Uniunii Europene, în special a Directivei europene privind protecția datelor și a literaturii de specialitate, a fost elaborat un suport de curs intitulat *Drepturile copiilor în lumea virtuală*. Materialul a fost valorificat în cadrul cursurilor și evenimentelor organizate de sectorul formare.

Discuțiile și consultările cu partenerii cu care Institutul are acorduri și proiecte de colaborare, ținând cont de diversitatea misiunilor asumate de aceștia, precum și de destinatarii acestor proiecte, au determinat ca o parte din cercetările Institutului să se axeze asupra unor tematici de actualitate și mai ales de strictă utilitate destinate acestora. Partenerii cu care a colaborat Institutul cuprind MEN, CCD-uri, ISJ-uri, instituții de învățământ preuniversitar, universități sau departamente ale acestora, DGASPC-uri, organizații neguvernamentale, instituții culturale, edituri.

Un exemplu relevant este oferit de crearea unui suport de curs pe tematica bullying-ului. În urma cercetărilor desfășurate în cadrul Institutului și a participării reprezentanților IRDO la o serie de evenimente dedicate acestei teme, care au permis acestora aprofundarea problematicilor prioritare în domeniu și a rezultatelor implementării unor seturi de bune practici, a fost realizat suportul de curs dedicat acestei teme.

O altă temă de interes pentru cercetare a reprezentat și dreptul la protecție împotriva violenței. Cercetările și suporturile de curs realizate au cuprins aspecte privind diferitele forme pe care violența le poate avea: violența în cadrul instituțiilor de învățământ, violența în mediul virtual, conflictele care pornesc de la puncte de vedere diferite, discriminările, bullying-ul etc.

În acest sens, pentru copii s-au dezvoltat suporturi de curs și documentații simplificate și sintetizate, atractive ca formă și conținut, cu aplicații interactive (ex: cursul *Drepturile copilului pentru copii* este însoțit de un joc de rol, cel care privește dreptul la educație este gândit ca o poveste cu mai multe etape etc). Pentru tineri s-au dezvoltat tematici mai aprofundate, însoțite de studii de caz, de filme, de prezentări powerpoint etc. Acestea au vizat nediscriminarea, rasismul, egalitatea de gen etc.

Dar copiii nu sunt singurii destinatari ai cercetărilor și suporturilor de curs. Adulții, fie că sunt cadre didactice, asistenți sociali, consilieri școlari, metodiști, inspeciori, părinți etc. trebuie să ia contact cu problematica drepturilor celor cărora le asigură exercitarea unor drepturi. Astfel, Institutul a conceput materiale documentare destinate acestora, concretizate în suporturi de curs pe tematici variate: Dreptul la protecție al copiilor pentru personalul din instituții și organizații, Drepturile copilului în mediul școlar, Drepturile copilului în lumea virtuală, Disciplina școlară și drepturile copilului, Drepturile persoanelor cu dizabilități etc.

Nu în ultimul rând, IRDO oferă: consultanță în domeniul său de expertiză în cadrul proiectelor instituționale dezvoltate de alte entități publice sau ONG-uri care se ocupă de domeniul drepturilor copilului (ex: proiectul Erasmus + (No. 2017-1-FR01-KA219-037270) al Colegiului

„Carol I” cu privire la egalitatea de gen); materiale de cercetare, broșuri și reviste colaboratorilor care au nevoie de documentație specifică, participă la dotarea bibliotecilor școlare cu reviste sau alte produse editoriale realizate în urma cercetărilor.

Astfel, cercetările realizate în cadrul Institutului au avut în vedere necesitățile resimțite de cei direct interesați de problematică. O parte din ele au constituit baza unor suporturi de curs, studii, publicații completate în funcție de noile modificări legislative sau de exigențele provenite de la profesioniștii domeniului.

De asemenea, cercetările trebuie să țină cont de numeroasele ramificații și sub-tematici ale fiecărui drept, ceea ce echivalează cu o multiplicare și o diversificare de abordări în funcție de necesități și tematici, precum și să fie adaptate în funcție de categoriile de vârstă și de profilurile socio-profesionale variate.

2. Drepturile femeii

În consens cu atingerea obiectivului 5 al Agendei 2030 și cu recomandările Comitetului ONU privind implementarea Convenției ONU pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei și a Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul), IRDO și-a continuat strategia de promovare și implementare a standardelor internaționale privind drepturile femeilor prin activități de cercetare, formare, organizarea de seminarii, dezbateri, simpozioane, campanii de conștientizare cu privire la drepturile femeilor și la combaterea violenței.

IRDO își axează activitatea în domeniul drepturilor femeilor pe arii, precum: promovarea egalității de gen, accesul femeilor la justiție, la servicii de sănătate, reprezentativitatea femeilor la nivel decizional, combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, dreptul familiei, protecția drepturilor categoriilor vulnerabile (femei migrante, femei cu dizabilități, femei aparținând unor minorități etnice, femei care trăiesc în mediul rural), traficul de persoane și exploatarea sexuală, precum și accesul la informare în mediul rural.

Pe parcursul anului 2018, Institutul a susținut și promovat implementarea recomandărilor Comitetului ONU pentru eliminarea discriminării față de femei, recomandări primite ca urmare a evaluării periodice a României privind implementarea Convenției ONU pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor.

Deși inițial rănește individual, violența are consecințe nefaste asupra familiei și a societății. În pofida unei legislații naționale favorabile, violența împotriva femeilor s-a agravat față de anul trecut, iar fenomenul este recunoscut la nivel guvernamental.

Ținând cont de realitatea din societatea românească și de recente modificări pe plan legislativ, IRDO și-a propus identificarea unor noi modalități și căi de comunicare cu actorii implicați în combaterea violenței împotriva femeilor.

În acest sens, Institutul, în colaborare cu Asociația Femeilor din România – Împreună (AFRI), a continuat seria de consultări cu societatea civilă în domeniul drepturilor femeilor, precum și schimbul de bune practici, în efortul comun de cooperare și consolidare a capacităților pentru combaterea violenței împotriva femeilor și fetelor. Aceste consultări au avut ca scop:

- cooperarea cu organismele de promovare a egalității de gen și a combaterii violenței împotriva femeilor din perspectiva discriminării față de femei;
- identificarea provocărilor și oportunităților privind atingerea egalității de gen și a egalității în drepturi.

În vederea identificării unor soluții viabile pentru combaterea violenței împotriva femeilor și fetelor, în acest an, grupul de lucru pe drepturile femeilor (grup constituit în 2017) a inclus și ONG-uri ce participă activ în Rețeaua națională pentru combaterea violenței, precum Asociația SOLWODI, Fundația Sensiblu, Asociația Anais.

Grupul urmărește să acționeze pentru promovarea și protecția drepturilor femeilor și fetelor. În acest sens s-a angajat în analiza multidisciplinară a fenomenului de violență împotriva femeilor, prin implicarea unor practicieni ai dreptului, cercetători, consilieri, experți în psihologie și sociologie, reprezentanți ai forțelor de ordine și ai mediului academic.

De asemenea, grupul și-a propus să identifice modalități de comunicare cu această categorie numeroasă a femeilor care aleg tăcerea în detrimentul drepturilor lor.

În cadrul activităților desfășurate de grupul de lucru s-au analizat consecințele actelor de violență domestică asupra familiei și societății, dar mai ales s-au identificat problemele cu care se confruntă factorii implicați în combaterea violenței împotriva femeilor. Au fost prezentate exemple de cazuri concrete și de bune practici, au fost discutate aspecte privind lipsa de încredere a victimelor în sistemul judiciar și continuarea propagării unor imagini stereotipe a femeii în materiale publicitare.

Evoluțiile din legislația națională au fost analizate și în cadrul dezbaterii cu tema „O viață fără violență este dreptul fiecărei femei” organizată în parteneriat cu Asociația Femeilor din România – Împreună (AFRI) cu prilejul Zilei Internaționale a Combaterii Violentei Împotriva Femeilor. Sunt necesare noi reglementări care să combată imaginea stereotipă a femeii în reclamele și în materialele didactice care prezintă o imagine degradantă a femeii, promovată desigur sau involuntar în mijloacele de informare în masă.

Deoarece conștientizarea opiniei publice reprezintă un element cheie în stoparea violenței, anul acesta IRDO s-a alăturat campaniei internaționale „Să spunem NU violenței împotriva femeilor #sayNO_UNiTE în parteneriat cu școli gimnaziale și licee, unde au avut loc dezbateri despre fapte de viață și traume ale violenței domestice, fizice, verbale sau psihologice.

Alte evenimente la care IRDO a participat în calitate de co-organizator sau invitat au fost: „Hărțuirea la locul de muncă un fenomen îngrijorător”, eveniment organizat de YWCA România, Asociația Femeilor din România – Împreună și Asociația Română de Psihologie Medicală. De asemenea, Institutul și-a exprimat punctul de vedere în cadrul unui eveniment organizat de Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” din București și de Ambasada Danemarcei.

Este necesară o mai bună cunoaștere a drepturilor femeilor în România, pentru ca acestea să poată deveni active în lupta împotriva sărăciei și a violenței, în afirmarea lor pe piața muncii sau în inițiative antreprenoriale.

3. Vârstnici

Creșterea numărului de persoane în vârstă reprezintă o tendință majoră la nivel global care se reflectă tot mai mult și în societatea românească. Multiplele probleme cu care persoanele vârstnice se confruntă, restricționarea drepturilor, inclusiv dreptul la autonomie, participare, accesul la educație și formare, la sănătate și asistență socială reflectă o lipsă de adaptare a întregului sistem la nevoile acestora. Este necesară o abordare amplă din perspectiva drepturilor omului, o preocupare pentru toți, indiferent de sector, public sau privat.

În acest sens, Institutul și-a asumat calitatea de a acționa ca o punte de legătură între societatea civilă și autorități, asigurând platforma de comunicare și centralizare necesară lucrărilor în cadrul unui grup de lucru pe probleme privind respectarea drepturilor persoanelor vârstnice și îngrijirea pe termen lung.

La nivel național, studiile realizate au pus în evidență numeroase provocări cu care se confruntă persoanele în vârstă precum discriminarea, sărăcia și abuzul care le restricționează grav drepturile omului și contribuția lor la societate. Deși preocupările legate de îmbătrânirea populației nu sunt noi, ele necesită soluții care să conducă efectiv la recunoașterea nevoilor și contribuției particulare din acest grup.

Constituirea în 2018 a unui grup de lucru axat pe această temă reprezintă o etapă continuatoare a proiectului „Drepturile persoanelor vârstnice și îngrijirea pe termen lung” (2015-2017), coordonat de Rețeaua Europeană de Instituții Naționale pentru Drepturile Omului (ENNHRI), în cadrul căruia a participat și IRDO împreună cu alte instituții naționale de drepturile omului, proiect care a urmărit ca finalitate clarificarea standardelor internaționale și regionale aplicabile în domeniu și formularea de recomandări către factorii decidenți la nivel european pentru eficientizarea protecției acestor persoane, precum și creșterea gradului de recunoaștere a rolului instituțiilor naționale pentru drepturile omului în domeniu.

Grupul de lucru reunește reprezentanți ai autorităților cu atribuții în domeniu, precum și reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale și ai organizațiilor profesionale și are drept scop

identificarea unor probleme și a unor soluții la nivel național, precum și a unor căi comune de acțiune între actori instituționali cu atribuții și preocupări pentru asigurarea respectării drepturilor persoanelor vârstnice.

4. Persoanele cu dizabilități

Cercetările și studiile desfășurate în cadrul Institutului cu privire la promovarea și protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități au avut în vedere, pe parcursul anului 2018, o serie de teme importante precum: dreptul la sănătate, dreptul la mobilitate personală, dreptul la securitate sau la protecție socială, la egalitate și la nediscriminare, drepturile femeilor cu dizabilități, educația incluzivă și recunoașterea capacității juridice a persoanelor cu dizabilități.

Acestea au fost valorificate prin intermediul punctelor de vedere exprimate de IRDO în cadrul întâlnirilor și discuțiilor avute cu diferite comisii din cadrul Camerei Deputaților și Senatului României.

În acest sens, la sesizarea primită din partea Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități din Senatul României cu privire la *Proiectul de Lege privind sistemul unitar de pensii publice*, Institutul a prezentat un punct de vedere în care a evidențiat o serie de aspecte privind egalitatea și nediscriminarea persoanelor cu dizabilități și dreptul acestora de a se bucura de drepturile lor în condiții de egalitate cu ceilalți. A fost subliniat faptul că prin adoptarea unor acțiuni pozitive față de persoanele cu dizabilități nu se realizează o încălcare a principiului nediscriminării. Cu toate acestea, existența unor distincții între diferitele categorii de persoane cu dizabilități cu privire la dreptul la pensie reprezintă o formă de discriminare.

De asemenea, Institutul a fost solicitat să prezinte poziția sa și în legătură cu o serie de proiecte legislative cu impact asupra drepturilor persoanelor cu dizabilități, în special cu privire la *dreptul la viață independentă și integrarea în comunitate a persoanelor cu dizabilități și mobilitatea personală a acestora*. IRDO a subliniat că fără sprijin pentru mobilitate personală, prevăzut în art. 20 din CDPD, barierele către o viață independentă în cadrul comunității continuă să existe

pentru multe persoane cu dizabilități. În acest sens, furnizarea de mijloace, de dispozitive de mobilitate, de tehnologii de asistare și a unor forme active de asistență și de intermediere de calitate, reprezintă o condiție prealabilă pentru incluziunea și participarea deplină a persoanelor cu dizabilități în comunitățile respective. Este importantă asigurarea accesului la servicii adecvate și accesibile financiar, la dispozitive și alte tipuri de asistență specifice cerințelor legate de dizabilitate, în special pentru persoanele cu dizabilități care trăiesc în sărăcie.

De asemenea, Institutul a fost solicitat de către Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități din Senatul României să furnizeze un punct de vedere privind *Proiectul de modificare a Legii sănătății mintale*. În acest sens, cercetările efectuate în cadrul Institutului au fost valorificate în materialul prezentat de Institut. IRDO a atras atenția asupra faptului că potrivit comentariilor și recomandărilor diferitelor mecanisme internaționale și regionale, dreptul la sănătate nu poate fi realizat în izolare, acesta fiind în strânsă legătură cu principiul nediscriminării și cu alte principii, precum cel al autonomiei individuale, participării și incluziunii sociale, al respectării diferențelor, al accesibilității, și al egalității de șanse. Deciziile legate de tratamentul medical și psihiatric trebuie să aibă la bază consimțământul liber exprimat și în cunoștință de cauză al persoanei și să respecte autonomia, voința și preferințele acesteia. S-au făcut precizări legate și de necesitatea îmbunătățirii condițiilor de trai și a tratamentului în instituțiile de îngrijire publică, precum și asupra faptului că restricțiile luate față de persoanele cu dizabilități trebuie să fie legale, necesare și proporționale cu circumstanțele individuale și să includă garanții pentru o cale de atac eficientă.

A fost continuată colaborarea cu Asociația Română de Psihiatrie Medico-Legală, prin participare ca partener la evenimentele organizate și oferirea de expertiză cu privire la ceea ce reprezintă dizabilitatea din perspectiva drepturilor omului, interpretarea și implementarea CDPD. În acest sens, precizăm masa rotundă cu tema „Reglementarea executării măsurilor de siguranță cu caracter medical – o necesitate pentru România”, organizată în parteneriat cu Senatul României – Comisia pentru egalitate de șanse în parteneriat

cu Camera Deputaților, Asociația Română de Psihiatrie Medico-Legală și Consiliul Național al Dizabilității din România.

IRDO acordă un rol important dialogului și parteneriatului cu organizațiile persoanelor cu dizabilități. Astfel, IRDO a organizat și a participat la dezbateri și consultări cu organizațiile neguvernamentale cu privire la viața independentă și integrarea în comunitate, educația incluzivă a persoanelor cu dizabilități. Precizăm în acest sens conferința cu tema „Accesibilitate, tehnologie asistivă și inovare” organizată de Consiliul Național al Dizabilității din România în parteneriat cu Asociația Națională a Nevăzătorilor din România, Asociația Națională a Surzilor din România, Asociația Persoanelor cu Handicap Neuromotor din România, Asociația Distroficilor Muscular din România precum și dezbaterea pe tema „Bariere în calea unei vieți independente” organizată de Consiliul Național al Dizabilității din România în parteneriat cu Institutul Român pentru Drepturile Omului și Comisia pentru cultură, arte, mijloace de informare în masă a Camerei Deputaților, pentru marcarea *Zilei europene pentru viață independentă, recunoașterea și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități*.

Nu în ultimul rând, IRDO a continuat colaborarea cu celelalte instituții naționale pentru drepturile omului din Europa, participând la evenimentele organizate de Alianța Globală a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului (GANHRI) și ENNHRI în cooperare cu Biroul Înaltului Comisar pentru Drepturile Omului și Agenția Drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (FRA).

5. Nediscriminare

Discriminarea cunoaște diferite forme de manifestare, de la marginalizarea unor categorii socio-economice la împiedicarea în întregime sau parțială, directă sau indirectă a recunoașterii drepturilor unor persoane de a se bucura, în condiții de egalitate cu ceilalți, de drepturile și libertățile fundamentale ale omului recunoscute în dreptul internațional. Caracterul universal al drepturilor omului presupune recunoașterea fără niciun fel de restricții a diversității umane, care indiferent de deosebirile dintre indivizii aparținând unor rase, etnii, categorii de vârstă, comunități religioase

sau de altă natură nu oferă niciun argument pentru manifestări de excluziune și de discriminare sau forme de intoleranță și agresivitate.

Institutul s-a implicat în organizarea unor evenimente privind promovarea standardelor internaționale și conștientizarea efectelor pe care le produce discriminarea asupra drepturilor omului prin acțiuni destinate educației tinerilor, în sensul responsabilizării și implicării active în societate, prin înțelegerea și combaterea oricăror forme de discriminare.

Studiile realizate în cadrul Institutului au fost valorificate și în cadrul acțiunilor organizate de IRDO în parteneriat cu colaboratorii săi. Astfel, evenimentul desfășurat la Școala Superioară „N. Kretzulescu” din București, a avut ca principal obiectiv aprofundarea cunoștințelor elevilor cu privire la Holocaust și la drepturile omului, la cunoașterea și înțelegerea contextului istoric în care au avut loc ororile Holocaustului, precum și la înțelegerea semnificației acestuia.

Educația adecvată și informarea corectă pot preveni manifestările de ură, de discriminare sau de dispreț față de semenii noștri, ce pot apărea fie datorită unor influențe negative, fie unor tendințe rasiste și de excluziune socială. Acesta a fost și scopul campaniei de informare și conștientizare consacrate Săptămânii de solidaritate cu popoarele, care luptă contra discriminării rasiale, inițiată de IRDO alături Fundația Adolescența și Colegiul Economic „Virgil Madgearu” din Ploiești, desfășurată în perioada 17-27 martie 2018, sub forma Caravanei „Împreună pentru o lume mai bună” (Together for a better world) „Diversity –Never enough” și care a fost aleasă ca Best Practices pentru anul 2018– Exemplu de activitate de succes, de UNITED Secretariat. Au fost organizate o serie de manifestări, și întâlniri cu publicul țintă, prezentări media, workshop-uri pe teme, precum: toleranță, diversitatea umană, unitatea, incluziunea, nondiscriminarea, egalitatea în drepturi și libertăți, respectul între oameni, respectul demnității umane S-a urmărit în acest sens conștientizarea opiniei publice cu privire la pericolul reprezentat de discriminare și rasism în contextul globalizării.

Institutul a fost invitat să își exprime punctul de vedere în cadrul acțiunii din 17 octombrie cu tema „Nediscriminarea și egalitatea de șanse – valori

fundamentale promovate de Carta Diversității”, în cadrul proiectului European IDEAS, coordonat de DOBROVITA – Slovenia, cu parteneri din sectorul public și privat din România, Slovenia și Croația și susținut de Comisia Europeană, prin programul DG Justiție și Consumatori.

Alte evenimente ce au vizat combaterea discriminării, xenofobiei și intoleranței, în cadrul cărora Institutul și-a exprimat opinii formulate în baza studiilor și cercetărilor efectuate, a fost și acțiunea „Apărători ai drepturilor omului în acțiune”. În care Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Colegiul „Spiru Haret” din București s-a alăturat campaniei de combatere a fascismului și antisemitismului, inițiativă a comunității internaționale de a crea un front comun împotriva violențelor și a ideologiilor inspirate de ură și xenofobie. Prin această acțiune s-a urmărit lansarea către publicul larg, în special către tineri, a unui semnal de alarmă în scopul conștientizării pericolului actual al mișcărilor naționaliste și de extremă dreaptă a căror recurență atinge un indice îngrijorător la ora actuală.

La evenimentul din 26 noiembrie cu tema „*O viață fără violență este dreptul fiecărei femei*” organizat de IRDO în parteneriat cu Asociația Femeilor din România – Împreună (AFRI) cu prilejul Zilei Internaționale a Combaterii Violentei Împotriva Femeilor și a perioadei celor 16 zile de activism (numită și zilele portocalii), IRDO a valorificat cercetările sale privind combaterea violentei domestice, prin campanii de conștientizare, dezbateri, care promovează respectarea drepturilor femeii, combaterea violenței și a discriminării femeilor și promovarea egalității de șanse. Prin această dezbatere IRDO și-a propus identificarea unor noi modalități și căi de comunicare între Institut și societatea civilă privind combaterea violentei împotriva femeilor, educația, promovarea egalității de șanse și accesul la justiție, accesul la sănătate și combaterea traficului cu ființe umane.

6. Migrație, azil

Migrația reprezintă una dintre ariile tematice în care Institutul Român pentru Drepturile Omului și-a desfășurat activitatea pe parcursul anului 2018, prin acțiuni de promovare a drepturilor

migranților și azilanților, studii și cercetări întreprinse în domeniu, programe de formare, organizarea de dezbateri, mese rotunde, precum și prin campanii de sensibilizare și conștientizare în rândul tinerei generații cu privire la pericolul rasismului și la protecția drepturilor refugiaților. Temele abordate au avut în vedere aspecte privind rolul migranților, refugiaților și al fenomenului migrării din perspectiva drepturilor omului, dreptul la muncă și formare profesională a beneficiarilor unei forme de protecție internațională, de consiliere psihologică a refugiaților.

Cu prilejul Zilei Mondiale a Refugiatului, Institutul Român pentru Drepturile Omului a reunit în 2018 reprezentanți ai unor instituții naționale, organizații internaționale și ai societății civile în cadrul mesei rotunde „Protecția și integrarea refugiaților în societate”, eveniment organizat în parteneriat cu Consiliul Național Român pentru Refugiați și cu Asociația Femeilor din România. Au fost dezbătute aspecte privind provocările și oportunitățile integrării în societate a refugiaților și migranților, accesul acestora la justiție, activitatea de protecție și promovare a drepturilor lor, lupta cu prejudecățile inerente ale societății și importanța contribuției acestor persoane în viața comunității. Printre participanții la eveniment s-au numărat reprezentanți ai Consiliului Național Român pentru Refugiați, (CNRR), ai Avocatului Poporului, ai Biroului Înalțului Comisariat pentru Refugiați din România (UNHCR), ai Inspectoratului General pentru Imigrări (IGI), precum și ai Asociației Femeilor din România. Această masă rotundă a reprezentat un pas înainte în consolidarea cooperării dintre instituțiile naționale, organizațiile internaționale și societatea civilă pentru o integrare reală a refugiaților în societatea românească.

În perioada 10 septembrie – 20 decembrie 2018, Institutul a coordonat proiectul privind *Promovarea și respectarea drepturilor refugiaților și solicitanților de azil în România*. Studiul, la care a participat și un student al Facultății de Științe Umaniste, din cadrul Universității din Leiden, Olanda, s-a concentrat pe nivelul de aplicare și implementare a legislației internaționale și naționale privind respectarea drepturilor omului pentru toate categoriile de migranți. Pornind de la ideea că retorica populistă apărută ca reacție la

valul migraționist în Europa devine o potențială amenințare la adresa drepturilor migranților și că statele au tendința de a reduce aceste drepturi, subiectul cercetării s-a axat pe situația migranților din România, ca studiu de caz, dar și o analiză din perspectivă comparată.

În procesul cercetării s-a urmărit o analiză tematică a legislației, jurisprudenței și a politicilor publice privind drepturile specifice ale migranților precum cetățenia, sănătatea, dreptul la locuință și educație. De asemenea, în cadrul acestui proiect au fost intervievați reprezentanți ai Centrului de documentare și cercetare în domeniul integrării migranților, ai Asociației române pentru promovarea sănătății, ai Consiliului Național Român pentru Refugiați și ai Agenției Înalțului Comisariat ONU pentru Refugiați. Totodată, au avut loc discuții și cu reprezentanții Inspectoratului General pentru Imigrări în vederea organizării unor vizite de lucru la centrele regionale de cazare și proceduri pentru solicitanții de azil din Giurgiu și din București.

În cadrul colaborării dintre Ministerul Afacerilor Interne, Direcția Generală Anticorupție, Inspectoratul General pentru Imigrări și Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Institutul a fost invitat să prezinte în cadrul unor întâlniri și programe de formare aspecte privind promovarea și protejarea drepturilor omului din perspectiva forțelor de poliție, cu aplicabilitate pe domeniul sensibil al migrației. Au fost abordate tematici precum: rolul responsabililor cu aplicarea legii în protejarea drepturilor omului, conform documentelor internaționale și regionale cu o relevanță sporită pentru cadrele din poliție, drepturile migranților, cu accentuarea necesității de adaptabilitate a măsurilor în cazuri speciale sau în situații vizând categorii vulnerabile: migrații victime ale infracțiunilor, refugiații, solicitanții de azil, copiii sau persoanele cu nevoi speciale. De asemenea au fost vizate tematici precum nediscriminarea, realizarea unui profiling care să nu aibă ca punct de pornire o „caracteristică protejată” (*sexul, rasa, culoarea pielii, originea etnică sau socială, limba, religia, convingerile, opiniile politice, apartenența la o minoritate, statutul social, nașterea, handicapul, vârsta, relaționarea cu minoritățile etc*).

În efortul de a sensibiliza și conștientiza tânăra generație și opinia publică cu privire la drepturile migrantilor și refugiaților, IRDO s-a alăturat campaniilor: Săptămâna Europeană împotriva Rasismului și a campaniei inițiate de ONU „Alături de Refugiați” (#WeStandWithRefugees).

De asemenea, precizăm că IRDO a elaborat rapoarte cu privire la promovarea și protecția drepturilor migrantilor în România la solicitarea Rețelei Europene – ENNHRI dar și a Alianței Globale a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului (GANHRI) și a Asociației Francofone a Comisiilor Naționale pentru Drepturile Omului (AFCNDH).

7. Accesul la justiție

Liberul acces la justiție este recunoscut legislativ ca un drept, ca principiu constituțional prin intermediul căruia se garantează exercitarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, cât și ca o premisă esențială a existenței statului de drept.

Conform legislației internaționale și europene a drepturilor omului, noțiunea de acces la justiție obligă statele să garanteze oricărei persoane dreptul de a se adresa instanței sau, în anumite circumstanțe, de a se adresa unui alt organism pentru soluționarea alternativă a litigiilor, în vederea obținerii unei măsuri reparatorii în cazul în care se constată că drepturile persoanei au fost încălcate. Prin urmare, acesta reprezintă un drept ce permite persoanelor să își exercite alte drepturi. Acest drept este înscris în art.10 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, în art. 14, pct. 1 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, în art. 6, pct. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în art. 47 din Carta drepturilor fundamentale a UE precum și în art. 21 din Constituția României. Intrarea în vigoare a Protocolului nr.16 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului facilitează implementarea la nivel național a Convenției europene și a protocoalelor sale, garantează respectarea prevederilor acestora și va diminua practicile neunitare prin extinderea jurisdicției Curții, care în acest fel vor fi mai aproape de procedurile judiciare în curs.

Dreptul la un proces echitabil, dreptul la consiliere, apărare și reprezentare, dreptul la un remediu efectiv, la soluționarea în timp util a litigiilor au constituit, și în acest an, teme de cercetare, care rămân mereu de actualitate, atât prin modificările legislative ce au avut loc cât și prin jurisprudență. Acestea au fost fructificate fie în cadrul unor acțiuni la care au fost prezenți reprezentanții IRDO, fie au constituit material de lucru sau documentar pentru justițiabilii care s-au adresat Institutului.

Printre acțiunile care s-au desfășurat în acest an se numără și cea de-a 7-a ediție a Conferinței internaționale „Eficiența normelor juridice” ce a avut ca temă „Democrația prin legea civilă, legea penală și justiție”, organizată la Cluj Napoca, de Facultatea de Drept Cluj-Napoca din cadrul Universității Creștine Dimitrie Cantemir București, în parteneriat cu IRDO, Academia Română, Filiala Cluj-Napoca, Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române – Departamentul de cercetări socio-umane, Institutul de Științe Administrative, Chișinău, Republica Moldova etc.

Participare la seminarul „Implementarea Cartei Drepturilor Fundamentale ale Uniunii Europene” organizat de Agenția pentru Drepturile Fundamentale ale UE (FRA) în parteneriat cu Rețeaua Europeană a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului (ENNHRI), în cadrul căruia s-au discutat aspecte privind aplicarea Cartei UE în activitatea instituțiilor naționale pentru drepturile omului (INDO) în programele de formare continuă la nivel național, în cercetările, recomandările și punctele de vedere realizate de INDO, precum și colaborarea dintre FRA și INDO în acest domeniu.

8. Agenda 2030

Institutul Român pentru Drepturile Omului are în vedere o abordare a Agendei 2030 și a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) din perspectiva drepturilor omului, prin analiza celor 17 ODD și a celor 169 de obiective aferente se evidențiază convergența strânsă a acestora cu prevederile instrumentelor internaționale din domeniul drepturilor omului.

Astfel, Institutul urmărește armonizarea modalităților de implementare la nivel național a

Agendei 2030 în raport cu angajamentele asumate de România la nivel internațional în domeniul drepturilor omului și, totodată, cu recomandările mecanismelor ONU primite de statul român.

Pe parcursul anului 2018 Institutul a urmărit, în cadrul activităților desfășurate de Institut pe diferite arii tematice, și aspecte privind implementarea Obiectivului 4 – educația de calitate, Obiectivul aferent 4.7 – educația pentru drepturile omului, dezvoltare durabilă și cetățenie globală, prin care se promovează conceptul valorilor și atitudinilor de susținere a propriilor drepturi și a drepturilor celorlalți, a Obiectivului 5 – egalitate de gen și a Obiectivului 16 – pace, justiție și instituții eficiente.

9. Conferința Anuală a Drepturilor Omului

În contextul aniversării a 70 de ani de la adoptarea Declarației Universale a Drepturilor Omului și a 25 de ani de la adoptarea Principiilor de la Paris privind rolul instituțiilor naționale pentru promovarea și protecția drepturilor omului, Institutul Român pentru Drepturile Omului, Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale a Camerei Deputaților și Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități a Senatului, au organizat,

în data de 10 decembrie 2018, conferința „Rolul instituțiilor naționale pentru drepturile omului în contextul provocărilor actuale”, ce a avut loc la Muzeul Municipiului București, Palatul Șuțu.

Evenimentul a constituit un dialog, deschis și constructiv, între instituțiile cu atribuții și preocupări în domeniul promovării și protecției drepturilor omului, mediul academic și organizațiile neguvernamentale cu preocupări în domeniu, prezenți la dezbateri fiind reprezentanți ai: UNICEF România, Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale a Camerei Deputaților, Adjunct al Avocatului Poporului pentru domeniul drepturilor omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale, Consiliului de monitorizare a implementării Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, Inspectoratul General pentru Imigrări, Consiliului Național al Dizabilității din România, Universitatea N. Titulescu, Fundația Crucea Alb-Galbenă etc.

Conferința a avut două secțiuni, cu două teme mari de dezbateri: „Instituțiile naționale pentru drepturile omului – cadru deschis de dialog și inițiative comune” și „Mijloace și căi de acțiune ale instituțiilor naționale pentru promovarea și protecția drepturilor omului”.

II. PROGRAME DE FORMARE ȘI ACTIVITĂȚI DE EDUCAȚIE ÎN DOMENIUL DREPTURILOR OMULUI

Drepturile omului nu pot fi apărate și promovate numai prin existența instrumentelor juridice, educația pentru drepturile omului fiind esențială pentru înțelegerea, sensibilizarea, susținerea, protecția și respectarea acestor drepturi la toate nivelurile și în toate sectoarele de activitate.

În exercitarea atribuțiilor sale Institutul, prin sectorul formare, a avut ca obiective organizarea de programe de formare, ateliere și evenimente destinate îndeosebi acelor categorii de persoane care au răspunderi speciale pentru protecția drepturilor omului sau dedicate cunoașterii problematicei drepturilor omului în rândurile unor largi categorii ale populației.

În acest sens, sectorul formare își organizează activitatea pe coordonate care vizează:

- **deschiderea** față de toate grupurile-țintă și inițierea de activități care să răspundă direct și într-o măsură cât mai mare necesităților acestora, identificate direct sau prin relaționare cu parteneri implicați activ în promovarea drepturilor diverselor categorii;

- **nediscriminarea și promovarea cu prioritate** a drepturilor unor categorii vulnerabile: copii, tineri, femei, bătrâni, romi, persoane cu dizabilități;

- **accesibilitatea** – în relația cu beneficiarii, partenerii instituționali ori aparținând societății civile care împărtășesc aceleași valori, interese și obiective;

- **implicarea activă** – prin derularea unor acțiuni, proiecte și programe care să oglindească variata paletă de atribuții a instituției;

- **disponibilitatea** de a răspunde prompt și eficient solicitărilor grupurilor-țintă și categoriilor interesate de domeniul drepturilor omului;

- **adaptabilitatea** la provocările societății contemporane, adecvarea permanentă a acțiunilor la nevoile de informare și conștientizare ale publicului larg și de specialitate;

- **dezvoltarea permanentă** de noi programe, activități, evenimente, suporturi de curs etc., dar și

permanenta adaptare informațională și formativă a personalului.

Pornind de la direcțiile stabilite de sectorul formare pentru anul 2018, privind **beneficiarii, tematicile și parteneriatele încheiate**, strategia departamentului a avut ca deziderate:

- să acceseze o paletă cât mai largă de public țintă;

- să atingă o gamă cât mai largă din tematicile drepturilor omului;

- să dezvolte rețeaua de parteneri din comunitate și instituționali;

- să diversifice modalitățile de adresare către public, pe lângă oferta de cursuri și ateliere concepând și susținând și alte tipuri de evenimente care să contribuie la promovare (dezbateri, campanii de informare, schimburi de experiență, concursuri de creativitate plastică sau/și eseuri pe anumite teme privind cultura drepturilor omului);

- să susțină cursuri, evenimente, concursuri etc. atât în București, cât și în țară.

În ceea ce privește categoriile de beneficiari, în 2018 acestea au fost variate și gândite pe anumite evenimente, pentru a valorifica la maximum impactul acestora, vizate fiind mai mulți actori ai procesului de educație în domeniul drepturilor omului, ca de exemplu copii, părinți și educatori ori asistenți sociali dintr-o comunitate dată.

Vorbim astfel despre un public foarte diversificat care, pe parcursul anului 2018, s-a familiarizat cu noțiuni fundamentale legate de drepturile omului sau care, prin acțiunile inițiate de IRDO alături de parteneri, a putut aprofunda una dintre tematicile incluse în sfera conceptuală a drepturilor și libertăților umane. Printre aceștia amintim: elevi (din școli și licee, centre sociale, cluburi și palate ale copiilor, inclusiv copii din comunități defavorizate), profesori, formatori, psihologi, psihopedagogi, asistenți sociali, pedagogi sociali, coordonatori de programe sau manageri de proiect, părinți, publicul larg interesat de tematici specializate în care Institutul are expertiză.

De asemenea, în anul 2018, s-a menținut și s-a pus accentul pe aprofundarea tematicilor abordate în 2017³ (prin adăugarea de noi suporturi de curs ori diversificarea beneficiarilor), și au fost elaborate noi tematici, acestea decurgând în mod firesc din stabilirea beneficiarilor cărora sectorul formare își propune să li se adreseze:

- Comunicarea nonviolentă
- Dreptul la joc și activități recreative
- Drepturile în lumea virtuală
- Ziua Internațională a Nonviolentei în școală
- „Cum reacționez în cazul unui conflict?”
- Siguranța pe Internet
- Ziua Internațională a Limbii Materne
- Educația pentru drepturile omului în mediul școlar
- Între disciplina școlară și drepturile copilului
- Violența de tip bullying
- Drepturile persoanelor cu dizabilități. Cum ne comportăm cu persoanele cu dizabilități
- Nediscriminarea în raport cu comunitatea romă
- Drepturile persoanelor vârstnice aflate în îngrijire pe termen lung, în centre sau la domiciliu
- Biblioteca vie – Nu judeca o carte după copertă! (nediscriminare)
- Drepturile migranților, solicitanților de azil, refugiaților
- Nediscriminarea pentru cadrele din poliție, „caracteristicile protejate” și activitatea profiling
- Rolul educației în societatea actuală
- Drepturile omului în sistemul ONU
- Combaterea fascismului și antisemitismului
- Toleranța și drepturile omului/copilului
- Identitate națională în context european
- Drepturile copilului pentru copii
- Dreptul la protecție al copilului
- Obstacole în calea comunicării
- Dreptul la informare al copilului

Pe structura de bază a acestor tematici (adaptate în funcție de publicul țintă, vârsta și numărul

³ Tematicile abordate în 2017: dreptul la joc și activități recreative, dreptul la educație, interpretarea pedepselor din punctul de vedere al drepturilor copilului, siguranța produselor și dreptul la protecție al celor mici, drepturile în lumea virtuală (Internetul, rețelele sociale și jocurile online), formarea cadrelor didactice în domeniul educației pentru drepturile omului, conștientizarea holocaustului, combaterea fascismului și antisemitismului, violența școlară, comunicarea nonviolentă, nediscriminarea, cetățenia activă.

participanților, tipul de educație vizată – formală sau non formală, alegerea unei sub-teme dominante) s-au susținut:

- evenimente (ateliere, dezbateri, schimburi de bune practici, conferințe etc.);
- cursuri de formare;
- conceperea și livrarea unui curs de lungă durată (40 de ore) destinat cadrelor didactice și personalului auxiliar „Educația pentru drepturile omului în mediul școlar”. De menționat că acestea s-au desfășurat atât în București și Ilfov, cât și la nivelul țării: Constanța, Cluj, Dâmbovița, Prahova.

Pentru a atinge coordonatele stabilite în strategia de formare a Institutului au fost încheiate în 2018, o serie de parteneriate și protocoale de colaborare, care, alături de cele deja existente și aflate în desfășurare, au permis conceperea și organizarea de acțiuni comune cu: instituții naționale sau autorități locale; unități școlare; actori din mass-media; organizații nonguvernamentale (a se vedea cap. V din raport – Cooperarea cu alte instituții în plan național și internațional).

Strategia de formare a avut ca prioritate educarea tinerei generații în spiritul unei culturi a păcii și toleranței, prin abordarea de subiecte care se subsumează sferei largi a drepturilor omului și copilului.

Referitor la acest aspect, o importanță deosebită s-a acordat fenomenului violenței în mediul școlar și virtual, atelierele vizând tematici precum:

- *înțelegerea mecanismelor unui conflict;*
- *conștientizarea modului în care tindem să reacționăm în cazul unui conflict;*
- *reperarea cauzelor unui conflict;*
- *tipuri de conflicte (care pornesc de la interese opuse, de la idei diferite, de la diferențe de interpretare, jigniri etc.);*
- *dezvoltarea capacității de exprimare a dorințelor, intereselor etc.;*
- *descrierea obiectivă;*
- *comunicare nonviolentă;*
- *cauzele unui conflict.*

S-a continuat, de asemenea, seria de cursuri dedicate copiilor și tinerilor, pe teme de interes pentru domeniul de expertiză al IRDO, ca mijloc eficient de înțelegere a drepturilor și de implicare în concretizarea lor:

- *egalitatea de gen;*

- drepturile persoanelor cu dizabilități;
- dreptul la educație;
- drepturile copiilor pe înțelesul lor;
- nediscriminare;
- drepturilor minorităților etnice;
- prejudecățile legate de comunitatea romă.

În baza Protocolului încheiat cu Ministerul Educației Naționale și a parteneriatelor cu instituții școlare, ISJ, CCD, Institutul a continuat sesiunile de formare dedicate cadrelor didactice și formatorilor, care, însușindu-și noutățile care au intervenit în ceea ce privește respectarea drepturilor și libertăților omului și ale copilului, să integreze în sfera lor de activitate atât aceste concepte, cât și anumite tipare de comportament și atitudini, care la rândul lor să aibă impact asupra relaționării cu cei mici, modalității de predare, dar și asupra educării copiilor pentru cunoașterea și aplicarea drepturilor omului; astfel, s-au organizat cursuri pe următoarele teme:

- educația pentru drepturile omului în mediul școlar (curs de lungă durată – 40 de ore);
- între disciplina școlară și drepturile copilului;
- drepturile copilului în lumea virtuală;
- drepturile persoanelor cu dizabilități.

Pe parcursul anului 2018 au fost create și susținute cursuri dedicate unor categorii profesionale care, prin specificul activității, sunt chemate să cunoască și să aplice drepturile omului:

– în parteneriat cu Direcția Generală Anti-corupție din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Inspectoratul pentru Imigrări și Poliția de Frontieră s-au susținut 2 sesiuni de formare: *drepturile migranților; cazuri de încălcare a drepturilor omului în contextul discriminărilor având la bază o „caracteristică protejată”*.

– în parteneriat cu ONG-uri, s-au susținut 3 cursuri de formare destinate asistenților sociali și medicali, psihologilor și pedagogilor din centre: *dreptul la joc și activități recreative; drepturilor persoanelor vârstnice aflate în îngrijire pe termen lung, în centre sau la domiciliu; dreptul la protecție al copilului*.

– prin cursuri specializate, de interes imediat, sesiunile s-au adresat și părinților; scopul acestor cursuri fiind unul dublu: pe de o parte, aceștia pot afla care sunt drepturile celor mici și cum

pot și sunt responsabili să le respecte, dar și cum îi pot proteja mai bine, alături de autoritățile îndrituite, de problemele cu care cei mici și tinerii se confruntă; cursurile au vizat noile mijloace de comunicare și drepturile fundamentale.

1. Conferința Anuală a Drepturilor Omului

Eveniment cu caracter anual inițiat în 1994, „Universitatea Internațională a Drepturilor Omului” a fost concepută ca o reuniune de specialiști și experți având drept scop reînnoirea și perfecționarea programelor de formare în domeniul drepturilor omului. De-a lungul anilor, printre participanții la cursuri s-au numărat membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, judecători, magistrați de la Curtea Constituțională și Înalta Curte de Casație și Justiție, de la Curțile de Apel și de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și alte parchete, reprezentanți ai mediului universitar, ai unor ministere și organizații guvernamentale și neguvernamentale, experți și specialiști în drepturile omului din țară și de peste hotare.

Având în vedere cele mai recente evoluții internaționale și regionale în domeniul drepturilor omului, IRDO a reorganizat acest eveniment pe un nivel superior, sub forma unei conferințe anuale la care au fost invitate să participe personalități din toate sferele vieții sociale, economice, culturale și politice, specialiști și experți în domeniile lor de pregătire profesională, deopotrivă cu specialiști în domeniul drepturilor omului.

Evenimentul vizează consolidarea relațiilor instituționale între organismele publice și neguvernamentale care au atribuții privind promovarea și protejarea drepturilor omului, precum și crearea unui cadru generos de dialog pentru a analiza situația acestor drepturi în plan național, regional, internațional pentru a găsi cele mai potrivite căi de acțiune în vederea depășirii dificultăților și promovării și apărării în continuare a drepturilor și libertăților fundamentale.

Componenta educațională are un loc particular în cadrul Conferinței având ca reper evoluția drepturilor omului și a obiectivelor abordate,

a cerințelor existente în domeniul formării, considerându-se necesară dezvoltarea acestor programe pe parcursul unui întreg an calendaristic prin crearea unui mediu favorizant pentru dialog, schimburi de idei, promovare de bune practici.

2. Evenimente

- „Cum reacționez în cazul unui conflict?”, atelier pentru copii, în parteneriat cu Fundația Filantropică Metropolis;
- Drepturile copilului în lumea virtuală, atelier pentru părinți, în parteneriat cu Biblioteca Municipală București;
- „STOP Bullyingului. Spune NU intimidării – exemple de bună practică”, simpozion pentru cadre didactice, în parteneriat cu CCD Cluj;
- „Biblioteca vie – Nu judeca o carte după copertă”, eveniment pentru adolescenți, în parteneriat cu Centrul de Informare Europe Direct București, din cadrul Institutului European din România;
- „Ora de tehnologie”, conferință pentru părinți, în parteneriat cu revista Qbebe;
- Drepturile migranților, conferință pentru cadrele din poliție, în parteneriat cu DGA, IGI, Poliția de Frontieră;
- Nediscriminarea în cadrul controalelor la frontieră, conferință pentru cadrele din poliție, în parteneriat cu DGA, IGI, Poliția de Frontieră;
- Egalitatea de gen, eveniment pentru adolescenți, în parteneriat cu Liceul Tehnic „Carol I”;
- „Sunt copil, am drepturi”, atelier pentru copii, în parteneriat cu Școala Gimnazială „Radu Stanian”;
- „Împreună în An Centenar”, eveniment pentru copii, în parteneriat cu Inspectoratul Județean Constanța, Primăria Negru Vodă, Poliția, Poliția de frontieră, Casa de cultură Negru Vodă;
- Conferința Internațională „Cultura Europeană a Drepturilor Omului. Dreptul la fericire”, în parteneriat cu Universitatea Creștină Dimitrie Cantemir.

3. Cursuri

- „Educația pentru drepturile omului în mediul școlar”, curs pentru profesori, în parteneriat cu Școala Gimnazială nr. 88;
- „Între disciplina școlară și drepturile copilului”, curs pentru cadrele didactice, în parteneriat cu Casa Corpului Didactic București;
- Dreptul la educație, curs pentru copii, în parteneriat cu Școala Gimnazială „prof. Ion Vișoiu”;
- „Educația anti bullying”, curs pentru elevi, în parteneriat cu Liceului „Nicolae Iorga”;
- „Cum ne comportăm cu persoanele cu dizabilități”, curs pentru elevi, în parteneriat Colegiul Tehnic „Carol I”;
- Dreptul la joc și activități recreative, curs pentru asistenți sociali, educatori, educatori sociali și studenți la asistență socială, în parteneriat cu Asociația Fraților Mariști ai Școlilor din România;
- „Între disciplina școlară și drepturile copilului”, curs pentru cadrele didactice, în parteneriat cu CCD Cluj;
- Drepturile persoanelor vârstnice aflate în îngrijire pe termen lung, în centre sau la domiciliu, curs pentru asistenți sociali și medicali, în parteneriat cu United Way și DGASPC 6;
- Drepturile copilului în mediul virtual, curs pentru cadre didactice și consilieri școlari, în parteneriat cu Casa Corpului Didactic Constanța și Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Constanța;
- „Drepturile copilului pentru copii”, curs pentru copii din categorii vulnerabile, în parteneriat cu United Way și Muzeul Municipiului București;
- „Dreptul la protecție al copilului”, curs pentru coordonatori de proiecte, pedagogi școlari, asistenți sociali, profesori, în parteneriat cu United Way;
- Dreptul persoanelor cu dizabilități, curs pentru cadre didactice, în parteneriat cu Liceul Tehnologic „Dimitrie Gusti”;
- „Din punctul meu de vedere...”, curs pentru elevi, în parteneriat cu Școala Gimnazială nr. 117;

- Comunicare nonviolentă, curs pentru copii, în parteneriat cu Școala Gimnazială „prof. Ion Vișoiu”;
- Dreptul persoanelor cu dizabilități, curs pentru cadre didactice, în parteneriat, Școala Gimnazială nr. 88.

4. Zile Internaționale

- Ziua Internațională a Nonviolentei în Școală, atelier pentru copii, în parteneriat cu Școala Gimnazială nr. 88;
- Ziua Internațională a Siguranței pe Internet, Școala Gimnazială „prof. Ion Vișoiu”;
- Ziua Internațională a Limbii Materne, curs pentru elevi, Școala Gimnazială nr. 97;
- Ziua Pământului, eveniment pentru elevi, în parteneriat cu Școala Gimnazială nr. 88;
- Ziua Europei, eveniment pentru elevi, în parteneriat cu Colegiul Național „Octav Onicescu”;
- Ziua Dreptului Internațional Umanitar, în parteneriat cu Asociația Română de Drept Umanitar – Filiala Prahova (ARDUPH) sub patronajul Instituției Prefectului Prahova, Consiliul Județean Prahova, Primăria Municipiului Ploiești;
- Ziua Internațională a Familiei, eveniment pentru elevi, în parteneriat cu Colegiul Economic „Virgil Madgearu” din Ploiești;
- Ziua Mondială a Mediului, eveniment pentru elevi, în parteneriat cu Fundația Adolescența, Colegiul „Spiru Haret”;
- Ziua Mondială a Educației, eveniment pentru elevi, în parteneriat cu Colegiul Economic „Virgil Madgearu”, Ploiești;
- Ziua Națiunilor Unite, eveniment pentru elevi, în parteneriat cu Fundația „Adolescența” și Colegiul „Spiru Haret”;
- Ziua internațională de combatere a fascismului și antisemitismului, eveniment pentru elevi, în parteneriat cu Colegiul Național „Spiru Haret”, Ploiești;
- Ziua Internațională a Drepturilor Copilului, program educativ pentru elevi, în parteneriat cu Școala Gimnazială „Radu Stanian” din Ploiești și Asociația „Adolescența”;
- Ziua Internațională a Drepturilor Omului, în parteneriat cu Fundația „Adolescența”,

Biblioteca Județeană „Nicolae Iorga” Ploiești, Inspectoratul Școlar al Județului Prahova și Casa Corpului Didactic Prahova;

5. Concursuri

5.1. Concursul național de creativitate didactică

La ediția 2017-2018 a Concursului național de creativitate didactică, organizată de Ministerul Educației Naționale în colaborare cu Institutul Român pentru Drepturile Omului și Casa Corpului Didactic Cluj, au participat cu lucrări cadrele didactice din județele Brăila, Caraș-Severin, Cluj, Maramureș, precum și din București.

Cele trei secțiuni ale concursului – Materiale didactice auxiliare destinate activității cu elevii, softuri educaționale, filme didactice, produse media; Lucrări cu caracter metodic-științific și aplicabilitate practică; Reviste și publicații periodice – au beneficiat de participarea unor propuneri valoroase, care se pot constitui în suporturi utile de învățare, în activități de predare ale tematicii drepturilor omului/copilului.

Dintre lucrările premiate, amintim: Educație pentru drepturile copilului. Caiet de lucru, Metode și instrumente de lucru în disciplinele sociale din învățământul primar și gimnazial, Drepturile omului. Drepturile copilului. Bingo educațional, Drepturile omului de-a lungul timpului, Competența pentru dezvoltarea competențelor sociale ale elevilor la clasă. Competența pentru o comunicare eficientă, Implicare în prezent pentru o șansă în viitor. Compendiu de bune practici pentru reducerea violenței în școli, Dreptul meu la imagine. Proiect educațional județean; Viitorul cetățean. Drepturi și responsabilități, Educația fără frontiere. Mici azi, mari mâine/Education without borders. Small today, great tomorrow.

5.2. Olimpiada de științe socio-umane 2018

Olimpiada reprezintă un concurs de excelență, care confirmă un parteneriat de tradiție între Institutul Român pentru Drepturile Omului și Ministerul Educației Naționale. Aflată în 2018 la a XXIV-a ediție, Olimpiada s-a desfășurat în acest

an în perioada 2-6 aprilie, la Colegiul Național Iași.

La secțiunea Educație civică, 9 echipe au fost premiate distingându-se elevi din: Dâmbovița (Premiul I), Hunedoara (Premiul II), Tulcea (Premiul III), Iași (Mențiune), Suceava (Mențiune), Brașov (Mențiune), Bacău (Mențiune), Caraș-Severin (Mențiune), Teleorman (Mențiune)

La secțiunea de Cultură civică, au primit premii și mențiuni 9 echipe formate din elevi din: Caraș-Severin (Premiul I); Teleorman (Premiul II); Constanța (Premiul III); Dâmbovița (Mențiune); Iași (Mențiune); Galați (Mențiune); Gorj (Mențiune); Botoșani (Mențiune); Bacău (Mențiune).

5.3. Concursul național „Democrație și toleranță” 2018

Concursul reprezintă o formă complexă de educație civică în care sunt implicați elevii din ciclul primar și gimnazial din toate județele țării.

În 2018, concursul a avut loc în perioada 23-26 iulie, la Colegiul Național „Decebal”, din Deva.

Echipele au fost evaluate în urma punctajelor obținute atât la proba scrisă, cât și la cea artistică și a prezentării unui portofoliu. Ideile și originalitatea elevilor au fost răsplătite cu diplome de participare, iar primele șapte echipe de elevi, în ordinea punctajului, au primit cărți și diplome.

În urma rezultatelor la cele trei probe ale concursului, Institutul Român pentru Drepturile Omului a acordat premiile speciale și mențiunile „Drepturile Omului” copiilor din: Dâmbovița (Premiul I), Vâlcea (Premiul II), Iași (Premiul III), Hunedoara (Mențiune), București (Mențiune), Teleorman (Mențiune), Brăila (Mențiune), Gorj (Mențiune).

5.4. Concursuri de creativitate plastică

Cu ocazia sărbătoririi Zilei Internaționale a Drepturilor Copilului (20 noiembrie), Institutul Român pentru Drepturile Omului a organizat concursuri de creativitate plastică având ca teme problematica drepturilor omului, așa cum au fost ele înțelese și percepute de copii.

Cele trei concursuri, organizate la Școala Gimnazială „Mihai Viteazul” din Pucioasa, Școala Gimnazială „Radu Stanian”, Ploiești, la Școala Gimnazială nr. 117 și Școala Gimnazială 113 București, au avut următoarele teme: „E timpul pentru toleranță”, „Sunt copil, am drepturi”, „Drepturile copiilor văzute de copii”.

Creațiile elevilor, desenele și afișele participante la concursuri au fost prezentate în cadrul unei expoziții tematice, cu ocazia Conferinței Anuale a Drepturilor Omului, organizată de IRDO pe 10 decembrie, în parteneriat cu Muzeul Municipiului București – Palatul Șuțu.

III. INFORMARE ȘI DOCUMENTARE ÎN DOMENIUL DREPTURILOR OMULUI

Institutul Român pentru Drepturile Omului are rolul de a aduce la cunoștința tuturor factorilor interesați cele mai noi studii și cercetări științifice în domeniul drepturilor omului, angajamentele internaționale asumate de România și modul în care ele sunt îndeplinite. Totodată, în cadrul Institutului sunt traduse și publicate documente internaționale care, prin actualitatea lor, se impun a fi cunoscute de către instituțiile guvernamentale și neguvernamentale pentru promovarea și protecția drepturilor omului.

1. Publicații periodice

Revista trimestrială „Drepturile Omului” cuprinde studii, cercetări, articole și rapoarte. Preocupările redacționale se extind și asupra textelor reglementărilor naționale, regionale sau internaționale cu semnificații majore în domeniul drepturilor omului, prin prezentarea și interpretarea lor, și privesc analiza jurisprudenței în materie a Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, precum și a activității unor instituții importante din domeniul drepturilor omului.

În revistă se regăsesc analize științifice diversificate referitoare la drepturile fundamentale ale omului, punându-se accent atât pe legăturile de relaționare dintre acestea și valorile, principiile, normele și standardele la care se raportează instituțiile, mecanismele din domeniu, cât și pe termenii, conceptele și tendințele metodologice și tehnologice. La acestea se adaugă cronicile diferitelor evenimente din domeniul drepturilor omului, note și comentarii, recenzii de cărți în materia drepturilor omului, noutăți editoriale ale Institutului și prezentarea pe scurt a principalelor activități organizate de Institutul Român pentru Drepturile Omului sau la care acesta a participat.

În anul 2018 au fost realizate numerele I-IV ale revistei „Drepturile Omului”. *Primul număr* al revistei a adus în discuție teme privind: educația morală civică din perspectiva drepturilor omului, drepturile și participarea angajaților

în cadrul întreprinderilor și dezideratul unei reale democrații și bunăstări la locul de muncă, aspecte privind drepturile copilului și viața în mediul rural, comemorarea Holocaustului și combaterea violenței și a ideologiilor inspirate de ură, comemorarea dezrobirii romilor, educația pentru drepturile omului în mediul școlar, precum și combaterea rasismului și discriminării.

Al II-lea număr a inclus subiecte precum: dreptul la muncă și formare profesională în cazul beneficiarilor unei forme de protecție internațională – impedimente și bune practici, consilierea psihologică a refugiaților, drepturile persoanelor vârstnice și îngrijirea pe termen lung – aspecte privind interzicerea torturii și a relexor tratamentelor, analiza Comitetului ONU pentru drepturile persoanelor cu dizabilități cu privire la dreptul la egalitate și nediscriminare al acestora, precum și dreptul la sănătate al persoanelor cu dizabilități și necesitatea înființării unui centru național de patologie neuromusculară.

Cel de-al III-lea număr a prezentat subiecte referitoare la: egalitatea de gen și educația pentru egalitatea de gen – contribuția și rolul ONU, educația pentru drepturile omului și responsabilitatea socială, aspecte privind promovarea drepturilor omului prin intermediul programelor școlare din învățământul preuniversitar, analiza Comitetului ONU pentru drepturile persoanelor cu dizabilități cu privire la participarea persoanelor cu dizabilități – prin organizațiile lor reprezentative – la implementarea și monitorizarea CDPD, dreptul la libertatea de întrunire pașnică și libertatea de asociere, dreptul la viață independentă al persoanelor cu dizabilități cu referire la accesibilitate, tehnologie asistivă și inovare.

Numărul IV al revistei a adus în atenție subiecte precum: promovarea egalității de gen și a educației în cadrul UNESCO și a Consiliului Europei, consilierea pentru integrarea socio-profesională ca etapă a strategiei de combatere a abandonului școlar, analiza Comitetului ONU pentru drepturile omului cu privire la dreptul la viață, rolul instituțiilor naționale pentru drepturile

omului în extinderea spațiului civic, promovarea și protecția apărătorilor drepturilor omului – cu accent special pe situația femeilor, combaterea fascismului și antisemitismului, nediscriminarea și egalitatea de șanse – valori fundamentale promovate de Carta Diversității, precum și combaterea violenței împotriva femeilor.

2. Rapoarte

- IRDO – Annual report 2017 (Raport anual al Institutului în limba engleză);
- Raport privind implicarea Institutului în promovarea egalității de gen, a drepturilor femeilor și fetelor din mediul rural;
- Raport privind contribuția Institutului în monitorizarea și implementarea Agendei 2030 și a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă la nivel național;
- Raport privind migrația și refugiații.

3. Pagina de Internet a IRDO

Pagina de Internet a Institutului Român pentru Drepturile Omului⁴ oferă utilizatorilor informații legate de structura, de mandatul și de serviciile puse la dispoziție de Institut, despre instrumentele internaționale, regional europene și naționale din domeniul drepturilor omului, despre aspecte ale drepturilor omului care vizează anumite categorii vulnerabile (copii, tineri, femei, emigranți/azi-lanți, persoane cu dizabilități, vârstnici etc.).

De asemenea, pagina de Internet a Institutului pune la dispoziția celor interesați o serie de publicații, volume sau broșuri care tratează teme din domeniul drepturilor omului (unele sunt volume de autor iar altele sunt realizate în cadrul diferitelor compartimente ale Institutului), documente internaționale, europene și naționale în limba română și/sau limba engleză și limba franceză.

Utilizatorii au posibilitatea de a consulta rapoartele anuale de activitate ale IRDO, precum și o serie de alte rapoarte, printre care cele privind evoluția legislației în domeniul drepturilor omului în România și în Uniunea Europeană.

Site-ul oferă celor interesați și posibilitatea de a lua cunoștință cu punctele de vedere ale Institutului în legătură cu diferite aspecte privind

problematica drepturilor omului care i-au fost solicitate fie de comisii ale Parlamentului României, fie de organisme sau organizații regionale și internaționale. De asemenea, prin rubricile „Semnal” și respectiv „InfoIRDO” site-ul aduce în atenția publicului noutăți din domeniul drepturilor omului, apariții editoriale etc.; pune la dispoziția celor interesați informații legate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și condițiile de sesizare a acestei instanțe, precum și cele mai recente recomandări adresate României de către organismele internaționale în legătură cu respectarea și promovarea drepturilor omului.

Prin conținutul site-ului Institutului s-a dorit crearea unei surse de informații utile și de actualitate în domeniu pentru toți utilizatorii.

Pentru a face cunoscute eforturile depuse de România în vederea promovării și protecției drepturilor omului, în conformitate cu obligațiile asumate pe plan internațional, este necesar ca toate informațiile de pe pagina de Internet a Institutului să se regăsească nu numai în limba română, ci să poată fi accesate și în limbi de largă circulație internațională. Pentru acest motiv, în cursul anului 2018, s-a finalizat varianta în limba engleză a paginii de internet a IRDO și s-a realizat integral varianta în limba franceză.

4. Centrul de documentare și informare

Centrul de documentare al Institutului Român pentru Drepturile Omului a colaborat în 2018 cu organizații internaționale, instituții de învățământ superior, organisme cu preocupări în domeniul drepturilor omului, ONG-uri, precum și cu publicul – elevi, studenți, doctoranzi, cercetători, profesori.

A fost continuată cooperarea cu partenerii consacrați (a se vedea Anexa III. A. și III. B.), prin reînnoirea unor contracte și protocoale de parteneriat și, totodată, au fost cooptați noi parteneri prin intermediul cărora au fost organizate o serie de evenimente și activități de promovare și protecție a drepturilor omului. Astfel, Biblioteca Metropolitană București, în calitate de nou partener IRDO, a fost anul acesta gazda mesei rotunde cu tema „Protecția și integrarea refugiaților în societate” organizată de IRDO în parteneriat cu Asociația Femeilor din România – Împreună. De asemenea, Muzeul Municipiului București a găzduit Conferința „Rolul instituțiilor naționale

⁴ www.irdo.ro.

pentru drepturile omului în contextul provocărilor actuale, organizată de IRDO în parteneriat cu Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale a Camerei Deputaților și Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități a Senatului.

Centrul de documentare și informare a găzduit în cursul anului 2018 o serie de activități de informare, formare, precum și campanii de sensibilizare și conștientizare, cu titlu de exemplu: cu prilejul Zilei Internaționale a Comemorării Victimelor Holocaustului, a Săptămânii de combatere a rasismului, Zilei Internaționale de Combatere a Violenței împotriva Femeilor. (A se vedea Anexa III. A).

4.1. Distribuire

În anul 2018, Centrul de documentare și-a continuat colaborarea și schimbul de publicații cu bibliotecile bucureștene, județene, și cu biblioteci și instituții cu preocupări în domeniul drepturilor omului din străinătate. Au fost distribuite cu titlu gratuit revista „Drepturile Omului” și celelalte publicații apărute sub egida IRDO atât partenerilor săi, cât și la Biblioteca Națională a României, Biblioteca Metropolitană, Academia Română, Biblioteca Centrală Universitară, Senatul României, Camera Deputaților, Curtea Constituțională, Consiliul Superior al Magistraturii, Înalta Curte de Casație și Justiție, Consiliul Legislativ, ministere și instituții naționale, precum și la universități de profil.

S-au primit solicitări pentru revista „Drepturile Omului” din partea Caselor Corpului Didactic, a Curților de apel, judecătorilor și tribunalelor. De asemenea, au primit publicații și participanții din cadrul programelor de formare desfășurate de Institut. Reprezentanții ai IRDO au participat la activități de informare care s-au materializat atât prin schimbul de carte sub formă de donații în parteneriat bilateral, cât și prin punerea la dispoziție a publicațiilor de specialitate, publicului interesat.

4.2. Informare

Centrul de documentare al IRDO a acordat o atenție specială colaborării cu instituții de specialitate din alte țări sau aparținând unor organizații internaționale de profil cu reprezentanțe

în România, dintre care menționăm: agențiile specializate ale ONU: UNESCO, UNICEF, UNHCR, OIM și OMS (Rapoarte ale acestor agenții pot fi consultate la Biblioteca Institutului).

Astfel, IRDO a continuat colaborarea cu Academia Internațională de Drept Comparat, Centrul de Studii Internaționale și Europene, Institutul de Drept European, Institutul Internațional de Drept de Expresie și Inspirație Franceză și Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA).

Totodată, în cadrul Centrului au fost traduse o serie de documente internaționale ce se impun a fi cunoscute de către instituțiile guvernamentale și neguvernamentale pentru promovarea și protecția drepturilor omului: Comentariul general nr. 6 (2018) privind egalitatea și nediscriminarea și Comentariul general nr. 7 (2018) privind participarea persoanelor cu dizabilități, inclusiv a copiilor cu dizabilități, prin organizațiile lor reprezentative, la implementarea și dezvoltarea CDPD – documente ale Comitetului ONU pentru drepturile persoanelor cu dizabilități, precum și Comentariul general nr. 36 (2018) pe articolul 6 din Pactul internațional privind drepturile civile și politice, pe dreptul la viață – document al Comitetului ONU pentru drepturile omului. Documentele au fost valorificate în revista „Drepturile Omului”.

În anul 2018, Biblioteca Institutului de documentare a fost vizitată și consultată de către elevi, studenți, cadre didactice, magistrați, avocați, doctoranzi, masteranzi interesați de literatura științifică din domeniul dreptului național și internațional, din domeniul drepturilor omului sau din alte domenii conexe. Numărul cititorilor a crescut de la an la an, iar fondul de carte a fost îmbogățit și reorganizat în scopul de a sprijini studiul transdisciplinar din perspectiva drepturilor omului.

IRDO dispune și de o bibliotecă virtuală aflată la dispoziția celor interesați, a partenerilor de peste hotare, sau a persoanelor care au dificultăți de deplasare. Biblioteca virtuală poate fi accesată pe web site-ul IRDO (www.irdo.ro) și conține majoritatea publicațiilor de specialitate în domeniul drepturilor omului apărute sub egida IRDO, colecția revistei științifice trimestriale „Drepturile Omului”, precum și informații în domeniul jurisprudenței, prezentări de cazuri soluționate de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

IV. ACTIVITATEA PRIVIND RELAȚIILE CU PUBLICUL

Constituția României consacră în art. 51 dreptul de petiționare, ca drept fundamental al fiecărui cetățean, atunci când este asumat sub identitate reală și semnătură proprie, de a-si exprima o anumită nemulțumire cu privire la modul în care autoritățile statului își desfășoară activitatea. În aceleași condiții, acesta este recunoscut și organizațiilor legal constituite, atunci când adresează petiții în numele colectivelor pe care le reprezintă. Exercitat prin memoriu, cerere, reclamație, sesizare dreptul de petiționare reprezintă o modalitate de rezolvare a unor probleme, fapt pentru care el a fost clasificat în categoria drepturilor, reprezentând astfel o garanție juridică generală pentru celelalte drepturi fundamentale.

Institutul Român pentru Drepturile Omului a fost sesizat, și în anul 2018, de un număr însemnat de cetățeni din întreaga țară, dar și din străinătate, atât în scris, prin poștă ori prin poșta electronică, sau prin apeluri telefonice, conform OG 27/2002, actualizată, privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, aducându-ne la cunoștință numeroase încălcările ale drepturilor omului.

Potrivit mandatului, conferit de Legea de înființare 9/1991, Institutul asigură o mai bună cunoaștere de către organismele publice, asociațiile neguvernamentale și cetățenii români a problematicii drepturilor omului, a modului în care drepturile omului sunt garantate în plan național și internațional, pentru că numai cunoașterea efectivă a acestor drepturi permite realizarea lor concretă.

Activitatea instanțelor judecătorești, neredactarea în termenele prevăzute de lege a hotărârilor judecătorești, a nemulțumirilor legate atât de soluțiile pronunțate cât și cele privind activitatea organelor de urmărire penală, a avocaților, au constituit, și în acest an, principalele probleme sesizate de justițiabili. Conform principiului independenței justiției, a prevederilor constituționale și legale în vigoare, soluționarea petițiilor cu care IRDO a fost sesizat se limitează doar la redirectionarea către autoritățile competente, respectiv Ministerul Justiției, Înalta Curte de Casație

și Justiție, Consiliul Superior al Magistraturii, Inspecția Judiciară, Ministerul Public, Uniunea Națională a Barourilor din România.

Demersurile realizate de IRDO se circumscriu și dispozițiilor art. 97 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care prevăd că „orice persoană poate sesiza Consiliul Superior al Magistraturii în legătură cu activitatea sau conduita necorespunzătoare a judecătorilor și procurorilor, încălcarea obligațiilor profesionale în raporturile cu justițiabilii ori săvârșirea de către aceștia a unor abateri disciplinare, fără ca, prin exercitarea acestui drept, să se pună în discuție soluțiile pronunțate prin hotărâri judecătorești, care sunt supuse căilor legale de atac”.

În domeniul protecției sociale ne-au fost sesizate probleme precum: alocarea unei locuințe sociale, analizarea cu prioritate a dosarelor în vederea obținerii unei locuințe sociale, obținerea unui ajutor financiar din partea statului ori a autorităților locale, posibilitatea achiziționării unei locuințe deținute cu contract de închiriere de către o persoană cu dizabilități, rezilierea contractului de închiriere a locuinței sociale, refuzul unor angajatori, societăți comerciale, de a achita angajaților drepturile salariale restante, refuzul unor angajatori de a elibera adeverințe din care să reiasă grupele de muncă în care au fost încadrați salariații etc. Pentru o parte dintre acestea au fost efectuate demersuri către autoritățile publice abilitate în soluționarea acestora – primării, direcții din subordinea acestora, unora le-a fost indicată calea legală de urmat sau au primit informații legate de modalitatea prin care IRDO poate interveni în soluționarea cazurilor sesizate, conform legii sale de organizare și funcționare, Legea 9/1991.

Institutul a fost sesizat și cu petiții ce privesc: neîncadrarea corespunzătoare în gradele de handicap, reevaluarea nejustificată a gradului de handicap și încadrarea incorectă a persoanei într-un grad de handicap inferior celui avut anterior, refuzul autorităților publice locale de a angaja asistenți personali pentru persoanele cu handicap grav

motivând lipsa de fonduri, emiterea certificatelor de încadrare într-un grad de handicap cu întârziere, etc.

De asemenea, ne-au fost sesizate consecințele pe care le produc unele modificări ale unor acte normative ce privesc persoanele cu dizabilități, cu referire la OUG 69/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap și anume închiderea unor centre de recuperare și reabilitare (ex. Centrul de recuperare și reabilitare pentru persoane cu handicap Dumbrăveni, Sibiu) sau care ar putea să le producă unele acte normative aflate în dezbatere, cu referire la modificarea legii pensiilor. Conform legii de funcționare, o parte au fost redirecționate către instituțiile abilitate să soluționeze aceste probleme, respectiv Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap, Ministerul Muncii și Justiției Sociale, sau către legislativ – cele legate de amendamentele care au fost făcute de către justițiabili – Comisia pentru muncă și protecție socială, Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților, Comisia pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați ale Camerei Deputaților.

Se constată, și în acest an, un număr însemnat de petiții venite din partea persoanelor lipsite de libertate, legate de aceleași probleme, sesizate an de an, privind condițiile de detenție inumane din penitenciare, de comportamentul personalului din penitenciare, de transferul în alt penitenciar, de aplicarea de rele tratamente, exercitarea dreptului la muncă, la care se adaugă, mai nou, dorința de informare privind instituțiile europene, de documentele internaționale ratificate de România.

De asemenea, ne-au fost solicitate informații în baza Legii nr.544/ 2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu privire la rolul și mandatul instituțiilor europene, legate de inițierea, demararea unor proiecte europene etc. În funcție de cele sesizate, justițiabilii au primit clarificări și informații la problemele ridicate, au fost îndrumați către posibilele căi pe care le-ar putea parcurge, conform legislației în vigoare, aducându-li-se, totodată, la cunoștință și sfera de competență a Institutului.

Referitor la petițiile venite din partea tinerilor analizate, cu precădere, în contextul dreptului la educație, al dreptului la informare, au fost

semnalate, în special, aspecte legate de dificultățile întâmpinate în acordarea unei locuințe sociale și a unor forme de ajutor social din partea statului sau a autorităților locale, de regimul juridic al bunurilor dobândite în timpul căsătoriei, de obligația părinților de a contribui la întreținerea minorului etc.

Petițiile primite de IRDO din partea persoanelor vârstnice au privit, în esență, și în acest an, aceleași nemulțumiri ca și în anii precedenți, fiindu-ne sesizate aspecte legate de: lipsa informațiilor referitoare la vechimea în muncă, în mod special de dificultatea dovedirii vechimii în muncă, din lipsa carnetului de muncă, erori în calcularea sau recalcularea pensiilor, a refuzului unor case de pensii de a recunoaște activitatea în grupe superioare de muncă și încadrarea nejustificată în grupe diferite de muncă pentru aceeași meserie, activitate și condiții de muncă, imposibilitatea obținerii unor adeverințe care să ateste vechimea ori cuantumul salariilor și al sporurilor cu caracter permanent necesare la stabilirea ori recalcularea pensiilor; mai ales din cauza distrugerii sau a pierderii arhivei fostului angajator. Am fost sesizați, de asemenea, în legătură cu probleme ce țin de întârzieri în soluționarea cererilor de revizuire a pensiei ori de stabilire a drepturilor de pensie sau de trecere de la un tip de pensie la altul, de lipsa de răspuns la unele petiții, de refuzul caselor de pensii de a pune în executare hotărâri judecătorești etc.

Ne-au fost semnalate probleme legate de asociațiile de proprietari care au vizat, în principal, aspecte referitoare la: modul de calculare a cotelor de întreținere, repartizarea cheltuielilor comune, valoarea facturilor de apă caldă/rece, neregulile existente în administrarea asociațiilor de proprietari, privind eliberarea certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire, cu nerespectarea prevederilor legale în materie; obținerea unor avize, autorizații, solicitate autorităților publice etc.

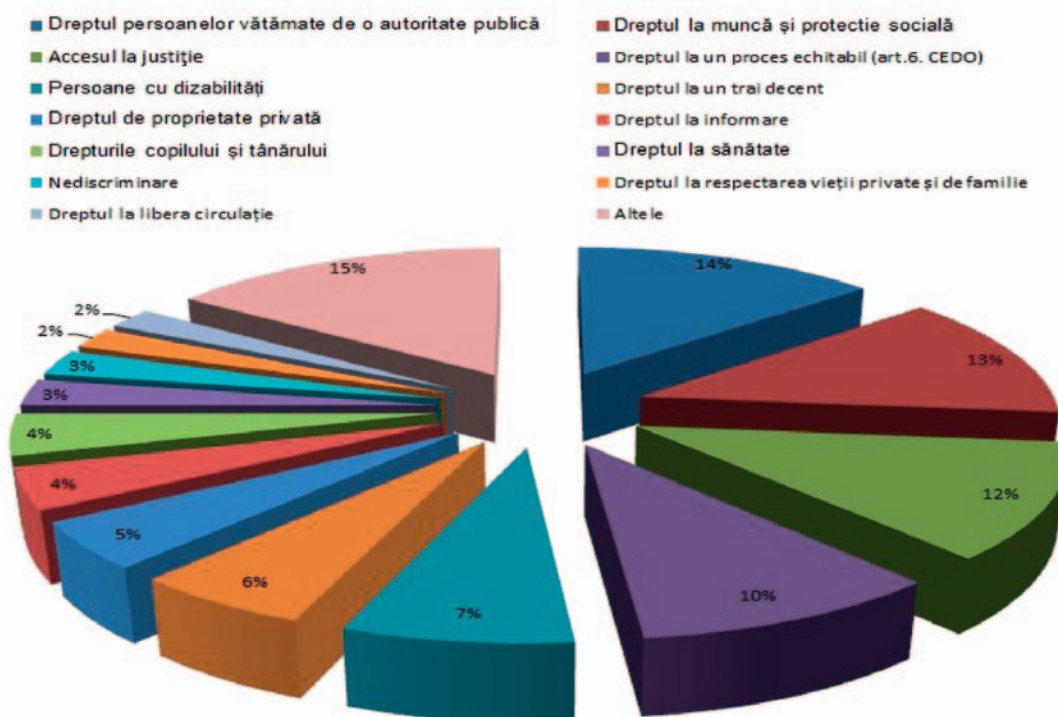
În ce privește petiționarii care au epuizat căile de atac prevăzute de lege, aceștia au fost consiliați, fie telefonic, fie în scris, cu privire la procedura de adresare a petițiilor la Curtea Europeană a Drepturilor Omului punându-li-se la dispoziție formularul de adresare către Curte, precum și materiale care să îi ajute în redactarea acestuia.

Aspectele semnalate au fost cele legate de dreptul la un proces echitabil, la soluționarea acestora într-un timp rezonabil, a dreptului la respectarea vieții private și de familie, la nerespectarea dreptului de proprietate, la nerespectarea unor hotărâri judecătorești etc.

Dreptul la liberă circulație, dreptul la viață și la integritatea fizică și psihică, la viață intimă, de familie și privată, la libertatea de exprimare, la un mediu sănătos etc., au reprezentat subiectele unor memorii ce au fost sesizate Institutului, conform graficului de mai jos:

Tipuri de petiții

Pentru a clarifica aspectele prezentate de petenți, Institutul Român pentru Drepturile Omului a făcut demersuri către autoritățile competente să analizeze, să cerceteze și să soluționeze, în baza prevederilor legale, problemele sesizate: CSM, Ministerul de Justiție, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Muncii și Justiției Sociale, Ministrul Educației Naționale, Ministerul Afacerilor Externe (Direcția Consulară, Centrul Național de Vize), Avocatul Poporului, Autoritatea Națională a Penitenciarelor, prefecturi, primării, consilii locale etc.

Urmare a acțiunilor întreprinse de IRDO s-a constatat că o parte dintre sesizările ce ne-au fost semnalate s-au dovedit a fi întemeiate fiind adoptate măsurile legale corespunzătoare

pentru îndreptarea lucrurilor, pentru restabilirea drepturilor încălcate, situații aduse atât la cunoștința petiționarilor cât și a Institutului.

Prin demersurile pe care le-am întreprins, fie redirectionând petițiile către instituțiile competente, fie prin acțiunile întreprinse, de îndrumare a petiționarilor spre calea de soluționare conform normelor în vigoare, fie punând la dispoziție material documentar care să vină în ajutorul acestora în clarificarea unor aspecte legate de rolul și atribuțiile unor organisme guvernamentale și neguvernamentale, naționale și internaționale cu preocupări în protecția și promovarea drepturilor omului sau spre informarea acestora, considerăm că am reușit să ne ducem la îndeplinire atribuțiile conferite de lege.

V. COOPERAREA CU ALTE INSTITUȚII ÎN PLAN NAȚIONAL ȘI INTERNAȚIONAL

Conform legii de înființare a Institutului Român pentru Drepturile Omului, mandatul Institutului este și de a asigura o mai bună cunoaștere de către organismele publice a problematicei drepturilor omului, în special, prin aducerea la cunoștința acestora a documentelor, practicilor și uzanțelor internaționale în domeniul drepturilor omului, inclusiv prin traducerea lor, atunci când este necesar.

1. Relația cu Parlamentul României

Potrivit art. 3 din Legea nr. 9/1991 Institutul poate furniza documentații, la cererea comisiilor Parlamentului, asupra aspectelor care privesc drepturile omului din proiectele de legi și a altor probleme conexe examinate în Parlament.

În acest sens menționăm dezbaterile organizate de comisiile parlamentare de specialitate din cadrul Parlamentului la care Institutul a participat și în cadrul cărora reprezentanții IRDO au prezentat puncte de vedere:

Camera Deputaților

- „Dezrobirea juridică și socio-economică a romilor la 100 de ani de la Marea Unire” – Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale;
- Participarea la ședința Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale din Camera Deputaților, în cadrul căreia directorul IRDO a susținut în fața membrilor Comisiei necesitatea modificării Legii nr.9/1991 privind înființarea Institutului în acord cu Principiile de la Paris;
- Participarea la ședința din 16 octombrie a Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale și cea a Comisiei pentru învățământ, știință, tineret și sport din Camera Deputaților privind propunerea legislativă de organizare și funcționare a IRDO (Plx415/2018);
- Aspecte legate de posibile încălcări ale drepturilor omului la manifestările de protest din

data de 10 august 2018 – Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale (18 septembrie);

- Participare la ședința, din 6 noiembrie, a Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale din Camera Deputaților în cadrul căreia s-a aflat pe ordinea de zi la punctul 26 „Diverse” – cazul celor doi membri ai grupării „Mișcarea de Tineret 64 de Comitate din Transilvania”, condamnați pentru incidentul de la Târgu Secuiesc la manifestările din decembrie 2015;

Senat

- Proiectul de modificare a Legii sănătății mintale L487/2002 – Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități;
- Proiectul de Lege privind sistemul unitar de pensii publice – Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități;
- „Reglementarea executării măsurilor de siguranță cu caracter medical – o necesitate pentru România” – Comisia pentru egalitate de șanse;
- „Sănătatea mintală la locul de muncă” – Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități.

2. Colaborarea cu alte instituții

Ministerul Educației Naționale: organizarea unor cursuri de formare de formatori prin intermediul caselor corpului didactic/inspectoratelor școlare pentru inspectori, profesori metodiști, cadre didactice care realizează educația pentru drepturile omului în învățământul preuniversitar; continuarea organizării, cu sprijinul inspectoratelor școlare și al caselor corpului didactic, a concursului național de creativitate didactică menit să stimuleze realizarea de materiale didactice auxiliare pentru predarea-învățarea elementelor referitoare la problematica drepturilor omului în învățământul preuniversitar; organizarea con-

cursului bienal de creativitate didactică pentru materiale destinate educației pentru drepturile omului; participarea reprezentanților IRDO la desfășurarea și jurizarea unor concursuri naționale/olimpiade, din domeniul disciplinelor socio-umane, acordând premii celor mai valoroase lucrări cu tematica din domeniul drepturilor omului.

Direcția Generală Anticorupție, Inspectoratul General pentru Imigrări, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră: prezentarea în cadrul unor întâlniri și programe de formare a unor materiale privind promovarea și protejarea drepturilor omului din perspectiva forțelor de poliție, cu aplicabilitate pe domeniul sensibil al migrației.

Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” și Institutul Internațional pentru Drepturile Omului: organizarea conferinței internaționale Cultura Europeană a Drepturilor Omului. Dreptul la Fericire, ediția a VI-a.

Universitatea din Oradea, Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic: organizarea simpozionului internațional „Drepturile omului-principii și valori europene în An Centenar”.

Casa Corpului Didactic București: asigurarea expertizei în domeniul problematicii drepturilor omului, de către specialiștii IRDO în cadrul activităților specifice: organizarea de cursuri de formare pentru diversele categorii de personal din învățământul preuniversitar și de concursuri școlare în învățământul preuniversitar; de dezbateri, colocvii, simpozioane, evenimente privind metode, practici pedagogice de educație pentru drepturile omului în învățământul preuniversitar, precum și diseminarea de materiale documentare și publicații în domeniul drepturilor omului.

Casa Corpului Didactic Cluj: organizarea și desfășurarea concursului național de creativitate didactică în domeniul materialelor auxiliare destinate educației pentru drepturile omului, democrație și o cultură a păcii în învățământul preuniversitar, ediția a IX-a; organizarea simpozionului

„STOP Bullyingului. Spune NU intimidării – exemple de bună practică” și curs pentru cadre didactice „Între disciplina școlară și drepturile copilului”.

Casa Corpului Didactic Constanța: acordarea de materiale documentare și publicații în domeniul drepturilor omului; susținerea cursului destinat cadrelor didactice „Drepturile copilului în mediul virtual” și a evenimentului „Împreună în An Centenar”.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sectorul 6: organizarea cursului pentru asistenți sociali și medicali „Drepturile persoanelor vârstnice aflate în îngrijire pe termen lung în centre sau la domiciliu” în parteneriat cu United Way; a trei ateliere privind educația pentru drepturile omului; desfășurarea concursului „Drepturi și responsabilități” având ca grup țintă copii cu vârsta între 10-14 ani din sectorul 6; organizarea Zilei internaționale a drepturilor copilului.

Institutul European din România – Centrul de Informare Europe Direct București: organizarea evenimentului pentru adolescenți „Biblioteca vie – Nu judeca o carte după copertă”, care a avut ca scop promovarea educației pentru drepturile omului, pentru valori și demnitatea umană.

Fundația United Way: organizarea de sesiuni de formare și ateliere privind educația pentru drepturile omului și, respectiv, drepturile copilului; cursul pentru copiii din categorii vulnerabile „Drepturile copilului pentru copii” și „Dreptul la protecție al copilului” destinat coordonatorilor de proiecte, pedagogilor școlari, asistenților sociali, profesorilor.

Asociația Fraților Mariști ai Școlilor din România: realizarea de ateliere și activități recreative privind educația pentru drepturile omului; organizarea unui curs de formare privind drepturile copilului destinat asistenților sociali, educatorilor, educatorilor sociali și studenților de la asistență socială.

Qbebe.ro: organizarea conferinței pentru părinți „Ora de tehnologie”.

Biblioteca Municipală București: organizarea unor sesiuni de informare Drepturile copilului în lumea virtuală, adresate părinților, privind problemele cu impact negativ asupra dezvoltării fizice și psihice a minorilor.

Școala Gimnazială nr. 88: organizarea de cursuri destinate cadrelor didactice privind „Educația pentru drepturile omului în mediul școlar” și „Dreptul persoanelor cu dizabilități”; realizarea de acțiuni dedicate Zilei internaționale a nonviolentei în școală și a Zilei Pământului.

Școala Gimnazială „prof. Ion Vișoiu”: organizarea unor cursuri, pentru elevi, privind educația pentru drepturile omului în învățământul preuniversitar „Dreptul la educație” și „Comunicare nonviolentă”; acțiuni consacrate Zilei internaționale a siguranței pe internet,

Fundația Adolescența: derularea în parteneriat alături de Colegiul național „Mihai Viteazu”, Colegiul „Spiru Haret”, Colegiul economic „Virgil Madgearu”, Liceul tehnologic „1 Mai” și Școlile gimnaziale „Radu Stanian” și „Sfânta Vineri” a unor activități de promovare privind educația drepturilor omului și a unor acțiuni dedicate Zilei mondiale a mediului, a Zilei mondiale a educației, Zilei Națiunilor Unite, Zilei internaționale de combatere a fascismului și antisemitismului, a Zilei internaționale a drepturilor copilului și a Zilei internaționale a drepturilor omului.

Asociația Română de Psihiatrie Medico-Legală: promovarea Convenției privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități; susținerea unor modificări ale legislației în vigoare privind sănătatea mintală și incluziunea socială pentru a eficientiza sistemul reabilitării psiho-sociale, organizarea Masei rotunde cu tema „Reglementarea executării măsurilor de siguranță cu caracter medical – o necesitate pentru România”.

Asociația Femeilordin România Împreună: promovarea Convenției ONU privind combaterea oricăror forme de discriminare împotriva femeilor (CEDAW); combaterea discriminării și stereotipurilor privind femeile în societate, promovarea

participării femeilor la nivelul comunității, precum și incluziunea categoriilor vulnerabile; organizarea dezbaterii „O viață fără violență este dreptul fiecărei femei” cu prilejul Zilei internaționale a combaterii violenței împotriva femeilor și cea privind „Protecția și integrarea refugiaților în societate” dedicată Zilei mondiale a refugiatului.

3. Cooperarea cu instituții internaționale și regionale

Institutul Român pentru Drepturile Omului are, totodată, și mandatul de a informa opinia publică de peste hotare, organisme internaționale, în legătură cu modalitățile practice prin care drepturile omului sunt asigurate și respectate în România. În acest sens, potrivit art. 6 din Legea nr. 9/1991, Institutul poate stabili relații de colaborare cu instituțiile pentru drepturile omului sau organisme similare din alte țări, precum și cu organizații internaționale și regionale care desfășoară activități în domeniul drepturilor omului.

Partenerii internaționali cu care IRDO colaborează sunt: Înalțul Comisariat al Drepturilor Omului, Consiliul European, OSCE – Biroul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului și Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene.

Înalțul Comisariat al Drepturilor Omului

Institutul a fost invitat, ca și în anii precedenți, să ofere informații și date cu privire la diferite aspecte privind promovarea și protecția drepturilor omului în România, ținând cont și de studiile realizate în cadrul Institutului.

Alianța Globală a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului (GANHRI)

Institutul Român pentru Drepturile Omului a fost solicitat pentru elaborarea unui raport privind implicarea Institutului în promovarea egalității de gen, a drepturilor femeilor și fetelor din mediul rural⁵. Astfel, IRDO a valorificat cercetările, studiile privind promovarea și protejarea drepturilor femeilor, combaterea discriminării și promovarea

⁵ Raportul a fost prezentat în cadrul celei de a 62-a sesiune a Comisiei Internaționale pentru Statutul Femeilor, <http://www.asiapacificforum.net/resources/role-nhris-promoting-gender-equality-rural-areas/>.

egalității de șanse prin campanii de conștientizare și dezbateri care au avut drept scop schimbarea mentalităților învechite față de statutul femeilor din România, de combaterea imaginii stereotipice a acesteia. De asemenea, IRDO a participat la conferința anuală a GANHRI „Drepturile persoanelor cu dizabilități și rolul instituțiilor naționale pentru drepturile omului”, reuniune ce a avut ca scop cunoașterea și schimbul de experiențe și bune practici ale instituțiilor naționale pentru drepturile omului privind monitorizarea aplicării CDPD dar și a modului de implicare a persoanelor cu dizabilități în acest proces de monitorizare.

Rețeaua Europeană a Instituțiilor Naționale de Drepturile Omului (ENNHRI)

Institutul este membru fondator al Rețelei Europene a Instituțiilor Naționale de Drepturile Omului. Scopul ENNHRI este de a întări promovarea și protecția drepturilor omului pe întreg cuprinsul Europei, reunind toate instituțiile naționale de drepturile omului în vederea conlucrării pe un spectru larg al problematicii drepturilor omului și de a le sprijini să se dezvolte.

IRDO, participă activ în cadrul rețelei atât prin intermediul grupurilor de lucru în care este membru, cât și prin intermediul diferitelor proiecte coordonate de ENNHRI.

Grupurile de lucru în care este membru IRDO:

- Grupul de lucru juridic – monitorizează activitatea Curții Europene a Drepturilor Omului pentru a identifica cazuri în domenii prioritare și pentru a lua în considerare intervenții ca parte terță. Activitatea curentă a grupului de lucru include și contribuția continuă în procesul de examinare a reformei și consolidării sistemului Convenției Europene a Drepturilor Omului.
- Grupul de lucru pentru implementarea Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități (CDPD). În cadrul Grupului sunt dezbătute și analizate aspecte privind implementarea diferitelor articole din CDPD (ex art. 12, privind recunoașterea egală în fața legii), dezvoltarea de indicatori privind monitorizarea implementării Convenției,

dialogul cu Comitetul ONU pentru drepturile persoanelor cu dizabilități, jurisprudența recentă a CEDO în domeniu ș.a.

- Grupul de lucru privind drepturile economice și sociale – monitorizarea efectelor politicilor economice asupra drepturilor omului; consolidarea capacității instituțiilor naționale pentru drepturile omului prin schimbul de informații și practici, dezvoltarea instrumentelor, formare.
- Grupul de lucru privind azilul și migrația – permite schimbul de cunoștințe și experiență pentru a consolida cooperarea regională și internațională în domeniul azilului și migrației; facilitează angajamentul față de mecanismele regionale privind problemele legate de azil și migrație.

Totodată, IRDO a participat la întâlnirea anuală a Grupului de lucru pe justiție, reuniune în cadrul căreia au fost abordate probleme legate de procesul de reformă al Curții Europene pentru Drepturile Omului.

IRDO a participat la cea de a șasea și a șaptea întâlnire a Platformei privind drepturile sociale și economice dintre Consiliul Europei, FRA, ENNHRI și Equinet organizată de Departamentul privind Carta socială europeană din cadrul Consiliului Europei. Tema principală a reuniunii a vizat dreptul la locuință, în special art.16 și 31 din Carta socială europeană, fiind prezentate și analizate aspecte privind concluziile și deciziile Comitetului European pentru Drepturi Sociale adoptate cu privire la acest drept. De asemenea, IRDO a luat parte la prima reuniune dintre Platforma privind drepturile sociale și economice și Platforma operațională pentru romi și dreptul la egalitate.

Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE)

Institutul a participat la Conferința anuală – Reuniunea de implementare a dimensiunii umane a statelor participante la OSCE, organizată de către Biroul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR), la secțiunea privind libertățile fundamentale: libertatea de exprimare, libertatea de întrunire și asociere pașnică; instituțiile naționale de drepturile omului

și rolul societății civile în protecția drepturilor omului și libertatea de mișcare și la secțiunea privind fenomenul migrației.

Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA)

IRDO a dat curs cererii FRA de a răspunde la consultarea on-line privind strategia europeană de formare judiciară din 2011, precum și a strategiei europene de formare judiciară pentru perioada 2019-2025; a transmis un raport privind contribuția Institutului în monitorizarea și implementarea Agendei 2030 și a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă la nivel național. A oferit opinii asupra consultărilor cu instituțiile de drepturile omului privind planul de activitate FRA până în 2020 în sprijinul promovării drepturilor fundamentale în cooperare cu toate instituțiile naționale pentru drepturile omului și cu toți partenerii interesați pe tema celor 5 direcții majore: analiza comparată a datelor, modalități de colectare și de analiză a acestora; consultanță independentă pentru îmbunătățirea și promovarea legislațiilor; sprijinirea politicilor de promovare a drepturilor omului și oferirea de expertiză în timp real; promovarea eficientă a drepturilor, valorilor și libertăților și consolidarea cooperării cu organizațiile naționale de promovare a drepturilor

fundamentale și a colaborării cu comunitățile care oferă sprijin în acest sens.

De asemenea, IRDO a participat la întâlnirea directorului FRA cu reprezentanți ai partenerilor instituționali ai FRA în România „FRA-family Romania”; la prezentarea raportului FRA „Provocările cu care se confruntă organizațiile societății civile care lucrează în domeniul drepturilor omului în Uniunea Europeană” și la seminarul „Implementarea Cartei drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene”.

Asociația Francofonă a Comisiilor Naționale de Drepturile Omului (AFCNDH)

În contextul fenomenului acutizant al migrației, la cel de-al șaselea Congres al AFCNDH s-a propus consultarea instituțiilor naționale pentru drepturile omului privind situația migrației la nivel național și implicarea instituțiilor, autorităților și a societății civile. Astfel, IRDO a transmis un raport privind implicarea sa, ca instituție națională de drepturile omului, prin campanii de conștientizare privind situația acestor categorii vulnerabile, organizarea unor evenimente dedicate drepturilor refugiaților, crizei refugiaților și gestionării acestor probleme.

VI. PROIECTUL DE LEGE NR. 415 PRIVIND REORGANIZAREA INSTITUTULUI ROMÂN PENTRU DREPTURILE OMULUI

Procesul democratizării societății românești a presupus, printre altele, și asigurarea garantării și respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în concordanță cu angajamentele asumate de țara noastră, cu standardele adoptate pe plan internațional în domeniul drepturilor omului.

În acest context a fost înființat Institutul Român pentru Drepturile Omului (IRDO) prin Legea nr. 9/1991, ca organism autonom, specializat, cu scopul de a asigura o mai bună cunoaștere a drepturilor omului, a modului în care acestea sunt garantate conform reglementărilor internaționale din domeniu. Astfel, autoritățile române răspundeau preocupărilor ONU, OSCE și Consiliului Europei, care prin numeroase rezoluții și recomandări încurajau crearea și dezvoltarea unor instituții naționale independente cu atribuții specifice în domeniul promovării și protecției drepturilor omului și prin alte mijloace decât cele din sfera judiciară.

Prin Rezoluția 48/134 din 1993, Adunarea generală a ONU a adoptat Principiile de Paris, principii ce stau la baza înființării unei instituții naționale pentru drepturile omului.

Organismele ONU, inclusiv Adunarea Generală și Consiliul pentru Drepturile Omului, au afirmat în mod repetat rolul important pe care îl au instituțiile naționale în promovarea și protecția drepturilor omului atât la nivel național, cât și internațional. Alinierea la Principiile de la Paris este necesară și, totodată, esențială în cadrul Alianței Globale a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului (GANHRI) și a Rețelei Europene de Instituții Naționale pentru Drepturile Omului (ENNHRI), structuri al căror membru este Institutul, ca măsură de recunoaștere și întărire a rolului instituțiilor naționale de drepturile omului în asigurarea aplicării standardelor internaționale în domeniul drepturilor omului.

De asemenea, au existat recomandări către statul român din partea mecanismelor ONU (Comitetul ONU privind eliminarea tuturor formelor de dis-

criminare împotriva femeilor⁶, Comitetul ONU privind drepturile omului⁷, Comitetul ONU privind drepturile economice, sociale și culturale⁸, Consiliul ONU pentru Drepturile Omului⁹) privind adoptarea măsurilor necesare pentru ca IRDO

⁶ Cu ocazia evaluării rapoartelor periodice combinate 7 și 8 la Convenția pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor, Comitetul ONU a constatat cu îngrijorare că, în ciuda angajamentului asumat în timpul revizuirii periodice universale (PUR), statul român nu a modificat încă Legea nr. 9/1991 pentru a revizui statutul Institutului Român pentru Drepturile Omului. În acest sens Comitetul a recomandat adoptarea măsurilor necesare pentru ca Institutul Român pentru Drepturile Omului să respecte pe deplin principiile de la Paris, în special în ceea ce privește mandatul său de a proteja drepturile femeilor și de a promova egalitatea de gen, statutul și durata calității de membru în Consiliul său general (A se vedea pct. 12 și 13 din Concluziile CEDAW din 24 iulie decembrie 2017, CEDAW/C/ROU/CO/7-8, p. 4)

⁷ În urma evaluării celui de-al cincilea raport periodic privind implementarea Pactului internațional privind drepturile civile și politice, Comitetul ONU pentru Drepturile Omului a luat notă de existența unor instituții naționale care au mandate de protecție a drepturilor omului, printre care Avocatul Poporului, Consiliul Național de Combatere a Discriminării și Institutul Român pentru Drepturile Omului, dar subliniază faptul că niciuna dintre aceste instituții nu sunt acreditate ca fiind în deplină conformitate cu Principiile de la Paris, referitoare la statutul instituțiilor naționale pentru promovarea și protecția drepturilor omului. (art. 2). În acest sens Statul român trebuie să ia toate măsurile necesare pentru a se asigura că instituțiile sale naționale pentru drepturile omului se conformează pe deplin Principiilor de la Paris și funcționează independent, transparent și eficient. (A se vedea pct. 9 și 10 din Concluziile CCRP din 11 decembrie 2017, CCPR/C/ROU/CO/5 p. 2)

⁸ În urma evaluării celui de-al treilea și al cincilea raport, Comitetul și-a exprimat, în mod particular, preocuparea de faptul că Institutul Român pentru Drepturile Omului nu corespunde în totalitate cu Principiile de la Paris privind statutul instituțiilor naționale pentru drepturile omului. În acest sens a recomandat statului român să adopte măsurile necesare pentru ca IRDO să poată corespunde pe deplin cu Principiile de la Paris. (A se vedea pct. 6 din Concluziile CESCR din 9 decembrie 2014, E/C.12/ROU/CO/3-5, p. 2)

⁹ România a trecut prin trei cicluri de evaluare periodică universală până în prezent, atât în urma primului ciclu EPU (a se vedea Raportul grupului de lucru privind EPU din 3 iunie 2008 A/HRC/8/49, pct. 50), cât și după cel de-al doilea (a se vedea Raportul grupului de lucru privind EPU din 21 martie 2013 A/HRC/23/5 pct. 109.17-109.22) recomandările Consiliului ONU pentru drepturile omului au avut în vedere adoptarea măsurilor necesare pentru ca IRDO să fie în concordanță deplină cu Principiile de la Paris.

să respecte pe deplin Principiile de la Paris, în special în ce privește mandatul său de promovare și protecție a drepturilor omului. De asemenea, au existat recomandări și din partea Comisarului pentru drepturile omului al Consiliului Europei privind consolidarea independenței, eficienței și eficacității instituției, prin clarificarea competențelor și asigurarea resurselor umane și financiare adecvate pentru a-și putea îndeplini mandatul¹⁰.

Odată cu evoluția reglementărilor internaționale, Institutul a urmărit respectarea și aplicarea normelor internaționale și regionale privind funcționarea instituțiilor naționale pentru drepturile omului prin crearea unui cadru corespunzător și folosirea unor mijloace adecvate pentru aplicarea și respectarea concretă a drepturilor omului, pentru o mai bună cunoaștere și conștientizare a lor, atât de către instituțiile publice, cât și de către persoanele fizice, în contextul în care România este membră a ONU, a OSCE, a Consiliului Europei și a Uniunii Europene.

Acestea au fost motivele principale pentru care în 2018 au fost inițiate demersurile pentru modificarea Legii de înființare nr. 9 din 29 ianuarie 1991 privind funcționarea Institutului Român pentru Drepturile Omului.

În urma procesului de acreditare a Institutului din 2011, în raportul Subcomitetului de acreditare se preciza faptul că este necesar ca pentru clarificarea mandatului Institutului, legea de înființare să precizeze în mod explicit atribuțiile specifice de promovare și protecție a drepturilor omului.

Potrivit Principiilor de la Paris, mandatul unei instituții naționale trebuie interpretat într-o manieră largă, liberală pentru a include în activitățile de promovare toate drepturile prevăzute în instrumentele internaționale, regionale și naționale. În acest sens, trebuie ca, în demersurile pe care le facem, să avem în vedere drepturile și libertățile fundamentale cuprinse în Constituția României, drepturile omului recunoscute de comunitatea internațională, îndeosebi cele stipulate în Declarația Universală a Drepturilor Omului, în convențiile ONU, în convențiile Consiliului Europei și în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene precum și angajamentele asumate privind dimensiunea umană în cadrul OSCE.

Instituțiile naționale pentru drepturile omului trebuie să fie mandatate cu funcții specifice de promovare și protecție a drepturilor omului. Astfel,

funcțiile de promovare reprezintă acele funcții care conform Principiilor de la Paris includ activități de conștientizare, educație pentru drepturile omului, activități de formare, consiliere etc. pentru a putea crea o societate în care drepturile omului să fie mai bine înțelese și respectate. Funcțiile de protecție sunt cele care abordează și încearcă să prevină încălcările efective ale drepturilor omului. Printre aceste funcții se numără monitorizarea, cercetarea, investigarea și raportarea încălcărilor drepturilor omului, dar pot fi incluse și primirea plângerilor individuale.

În acest context, se impunea ca legea de funcționare a Institutului să cuprindă reglementări clare și precise, asigurându-se predictibilitatea privind mandatul, atribuțiile etc. Astfel, pentru îndeplinirea rolului de a asigura punerea în aplicare, în mod efectiv, a instrumentelor internaționale privind drepturile omului, la recomandarea Subcomitetului de acreditare, Institutul trebuie să realizeze studii și să contribuie la rapoartele privind situația drepturilor omului în România, în special pentru categoriile de persoane vulnerabile, să întocmească rapoarte și recomandări cu privire la modul cum sunt respectate și aplicate normele în vigoare.

Pentru o mai bună clarificare a mandatului și a atribuțiilor Institutului, se accentuează necesitatea unei mai bune valorificări a activității de cercetare, întrucât sfera cercetărilor pe tema drepturilor omului este importantă în mediul academic, iar aspectul practic este cel care ar trebui să fie o prioritate a Institutului Român pentru Drepturile Omului, prin identificarea de bune practici.

Tot în vederea respectării Principiilor de la Paris, era necesară asigurarea reprezentării pluraliste a societății civile implicate în protecția și promovarea drepturilor omului, în special prin prevederi care să permită prezența și/sau stabilirea unei cooperări eficiente cu: organizațiile neguvernamentale responsabile de promovarea și protecția drepturilor omului, organizațiile sociale și profesionale; mediul academic; Parlamentul; departamentele guvernamentale.

Prin aceste amendamente aduse la Legea nr. 9/1991, în conformitate cu Principiile de la Paris și cu recomandările organismelor internaționale se urmărește reglementarea în mod clar atât a atribuțiilor, cât și a competențelor pe care organele de conducere ale Institutului trebuie să

¹⁰ A se vedea raportul de țară din 2014.

le aibă, precum și a structurii organizatorice și a statutului personalului Institutului Român pentru Drepturile Omului.

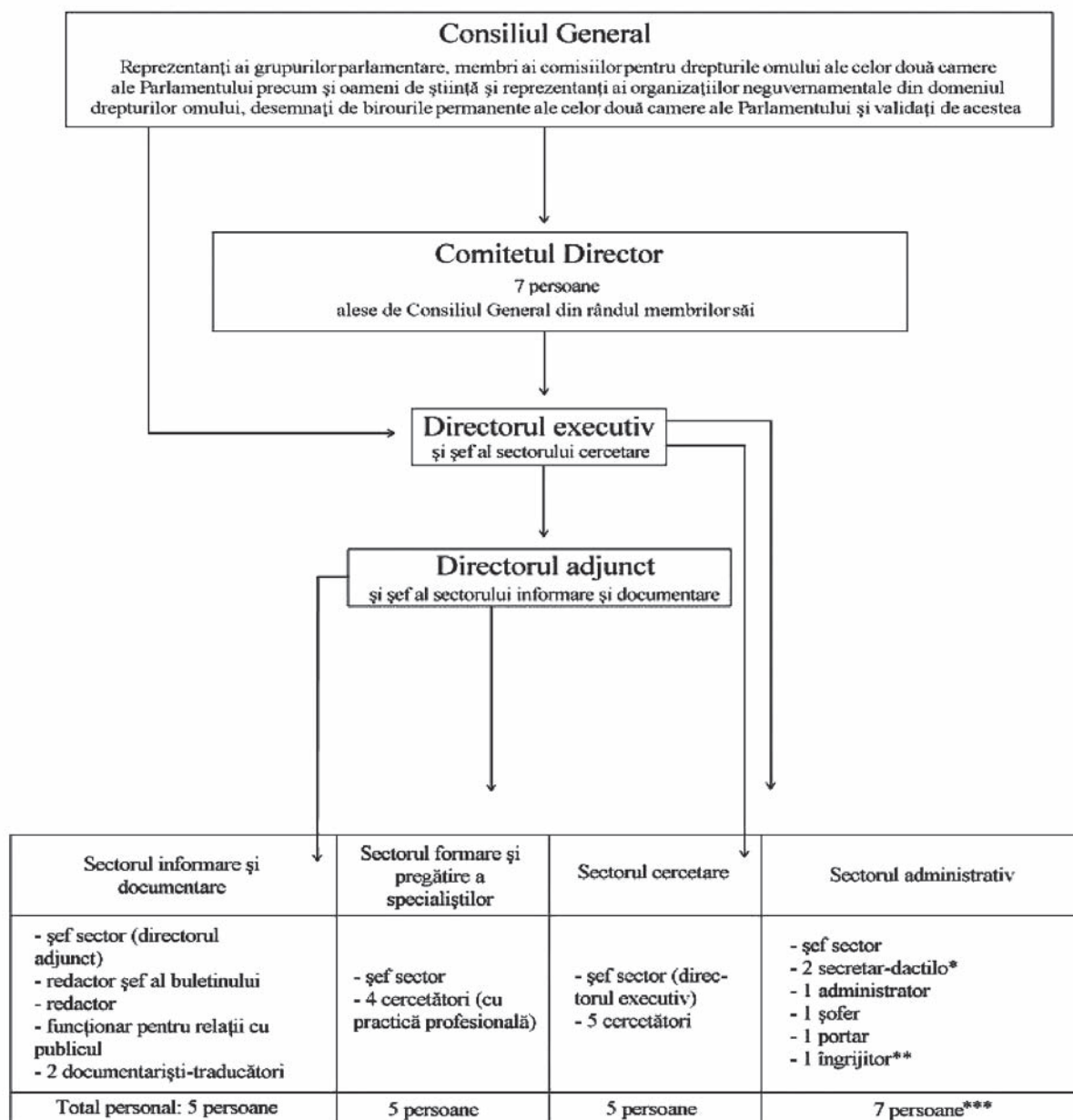
Este necesar ca, într-un domeniu precum cel al drepturilor omului, activitatea unei instituții

publice să vizeze, în special, eficiența în plan concret și nu la nivel teoretic, pentru a contribui decisiv la respectarea drepturilor omului și pentru a contura o viziune clară a instituției privind promovarea și protecția drepturilor omului.

Anexa I.

Organigrama Institutului Român pentru Drepturile Omului

Structura Institutului Român pentru Drepturile Omului

* Unul din cele 2 posturi este în prezent nebugetat.

** Post în prezent nebugetat.

*** În prezent 5 persoane.

Anexa II.

Principii referitoare la Statutul Instituțiilor Naționale (Principiile de la Paris)*

Adoptate prin Rezoluția Adunării Generale nr. 48/134 din 20 decembrie 1993

Competențe și responsabilități

1. O instituție națională trebuie să aibă competența de a promova și proteja drepturile omului.

2. O instituție națională trebuie să aibă un mandat cât mai larg posibil, care să fie clar prevăzut într-un text constituțional sau legislativ, precizând componența și sfera sa de competență.

3. O instituție națională trebuie să aibă, inter alia, următoarele responsabilități:

(a) Să prezinte Guvernului, Parlamentului și oricărui alt organ competent, la solicitarea autorităților în cauză, sau prin exercitarea competențelor sale de a se autosesiza cu privire la o anumită problemă, puncte de vedere, recomandări, propuneri și rapoarte cu privire la orice aspect legat de promovarea și protecția drepturilor omului; instituția națională poate decide să le publice; aceste puncte de vedere, recomandări, propuneri și rapoarte, precum și orice prerogativă a instituției naționale trebuie să se refere la următoarele domenii:

(i) Orice prevederi legislative sau administrative, precum și prevederi referitoare la organizațiile judiciare, menite să mențină și să extindă protecția drepturilor omului; în acest sens, instituția națională examinează legislația și dispozițiile administrative în vigoare, precum și proiectele și propunerile și formulează recomandările pe care le consideră adecvate pentru a asigura că aceste dispoziții sunt conforme cu principiile fundamentale ale drepturilor omului; recomandă, dacă este necesar, adoptarea unei noi legislații, modificarea legislației în vigoare și adoptarea sau modificarea măsurilor administrative;

(ii) Orice situație de încălcare a drepturilor omului pe care decide să o investigheze;

(iii) Pregătirea rapoartelor privind situația națională a drepturilor omului în general, precum și aspecte mai specifice;

(iv) Atragerea atenției Guvernului asupra situațiilor din orice parte a țării în care drepturile omului sunt încălcate și propunerea de inițiative pentru a pune capăt unor astfel de situații și, dacă este necesar, exprimarea unui punct de vedere cu privire la pozițiile și reacțiile Guvernului;

(b) Să promoveze și să asigure armonizarea legislației, reglementărilor și practicilor naționale cu instrumentele internaționale privind drepturile omului la care Statul este parte și punerea acestora în aplicare efectivă;

(c) Să încurajeze ratificarea instrumentelor menționate anterior sau aderarea la aceste instrumente și să asigure punerea lor în aplicare;

(d) Să contribuie la rapoartele pe care Statele trebuie să le transmită organelor și comisiilor Organizației Națiunilor Unite și instituțiilor regionale, în conformitate cu obligațiile care le revin în temeiul tratatelor și, dacă este necesar, să își exprime opinia cu privire la subiectul în cauză, cu respectarea independenței lor;

(e) Să coopereze cu Organizația Națiunilor Unite și cu orice altă organizație din sistemul Organizației Națiunilor Unite, cu instituțiile regionale și instituțiile naționale ale altor țări, care au competențe în domeniul protecției și promovării drepturilor omului;

(f) Să contribuie la formularea programelor de educație și de cercetare în domeniul drepturilor omului și să participe la punerea acestora în practică, în școli, universități și cercuri profesionale;

(g) Să informeze cu privire la drepturile omului și eforturile de combatere a tuturor formelor de discriminare, în special a discriminării rasiale,

* Traducere IRDO.

prin creșterea gradului de conștientizare a opiniei publice, în special prin informare și educație și prin utilizarea tuturor organelor de presă.

Componenta și garanțiile independenței și pluralismului

1. Componenta instituției naționale și numirea membrilor săi, fie prin alegeri, fie prin alte mijloace, se stabilesc în conformitate cu o procedură care oferă toate garanțiile necesare pentru a asigura reprezentarea pluralistă a forțelor sociale (a societății civile) implicate în protecția și promovarea drepturilor omului, în special prin prevederi care să permită prezența sau stabilirea unei cooperări eficiente cu reprezentanții:

(a) Organizațiile neguvernamentale responsabile de drepturile omului și de combaterea discriminării rasiale, sindicate, organizații sociale și profesionale relevante, de exemplu, asociații de avocați, medici, jurnaliști și oameni de știință eminenți;

(b) Tendințe în gândirea filosofică sau religioasă;

(c) Universități și experți calificați;

(d) Parlamentul;

(e) Departamente guvernamentale (dacă acestea sunt incluse, reprezentanții lor ar trebui să participe la deliberări numai în calitate de consultanți).

2. Instituția națională trebuie să dispună de o infrastructură care să permită buna desfășurare a activităților sale, și în special de finanțare adecvată. Scopul acestei finanțări ar trebui să fie acela de a asigura personal și sediu propriu instituției naționale, pentru a fi independentă de Guvern și a nu fi supusă controlului financiar care ar putea afecta independența acesteia.

3. Pentru a asigura un mandat stabil pentru membrii instituției naționale, fără de care nu poate exista o independență reală, numirea acestora se efectuează printr-un act oficial care stabilește durata specifică a mandatului. Acest mandat poate fi reînnoit, cu condiția să fie asigurat pluralismul în rândul membrilor instituției.

Metode de funcționare:

În cadrul activității sale, instituția națională poate să:

(a) Să ia în considerare orice aspecte care țin de competența sa, fie la sesizarea Guvernului, fie la propunerea unui membru al său sau a oricărui petiționar, fără a se adresa unei autorități superioare;

(b) Poate audia orice persoană și obține informațiile sau documentele necesare pentru soluționarea situațiilor care intră în sfera de competență a acesteia;

(c) Se poate adresa opiniei publice direct sau prin intermediul oricărui organ de presă, în special în vederea publicării punctelor de vedere și recomandărilor sale;

(d) Se poate întruni în mod regulat și ori de câte ori este necesar cu toți membrii săi, după ce aceștia au fost înștiințați în mod corespunzător;

(e) Să stabilească grupuri de lucru din rândul membrilor săi, în funcție de necesități, și să înființeze secții locale sau regionale care să contribuie la îndeplinirea funcțiilor instituției;

(f) Să mențină consultări cu celelalte organe, fie jurisdicționale sau de altă natură, responsabile pentru promovarea și protecția drepturilor omului (în special, ombudsmanii, mediatorii și instituțiile similare);

(g) Având în vedere rolul fundamental pe care îl au organizațiile neguvernamentale în extinderea activității instituțiilor naționale, să dezvolte relațiile cu organizațiile neguvernamentale dedicate promovării și protejării drepturilor omului, dezvoltării economice și sociale, combaterii rasismului, protejării grupurilor vulnerabile (în special copiii, lucrătorii migranți, refugiații, persoanele cu handicap fizic și mental) sau domeniilor specializate.

Principii suplimentare privind statutul comisiilor cu competență cvasi-jurisdicțională

O instituție națională poate fi autorizată să audieze și să examineze plângerile și petițiile

referitoare la situații individuale. Petițiile pot fi făcute de către persoane fizice, reprezentanții acestora, terți, organizații neguvernamentale, asociații ale sindicatelor sau orice alte organizații reprezentative. În astfel de circumstanțe și fără a aduce atingere principiilor enunțate mai sus cu privire la celelalte competențe ale comisiilor, funcțiile care le-au fost încredințate se pot fundamenta pe următoarele principii:

(a) Să încerce o soluționare amiabilă prin conciliere sau, în limitele prevăzute de lege, prin decizii obligatorii sau, dacă este necesar, pe baza confidențialității;

(b) Informarea părții care a depus petiția cu privire la drepturile sale, în special la căile de atac pe care le are la dispoziție, precum și promovarea accesului la acestea;

(c) Primirea oricăror plângeri sau petiții sau transmiterea acestora oricărei alte autorități competente în limitele prevăzute de lege;

(d) Emiterea de recomandări autorităților competente, în special prin propunerea de amendamente sau reforme ale legilor, reglementărilor și practicilor administrative, mai ales dacă acestea au creat dificultățile întâmpinate de persoanele care depun petiții pentru a-și putea exercita drepturile.

Anexa III. A.

ACTIVITĂȚI PROPRII SAU ÎN COLABORARE

Dezbateri cu tema „Comemorarea Holocaustului și educația – responsabilitatea noastră comună” fiind tema desemnată în acest an de către Organizația Națiunilor Unite pentru celebrarea Zilei internaționale de comemorare a victimelor holocaustului, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Școala Superioară Comercială Nicolae Kretzulescu (27 ianuarie 2018)

Atelier cu tema „Violența și dreptul la siguranță în școli” organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Școala gimnazială nr. 88 din București cu ocazia Zilei internaționale pentru nonviolență în școli (30 ianuarie 2018)

Dezbateri cu tema „Cum reacționez în cazul unui conflict?” organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Fundația Filantropică Metropolis (7 februarie 2018)

Dezbateri privind „Pericolul potențial de încălcare a drepturilor copilului pe care lumea virtuală îl poate conține” organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Școala gimnazială „prof. Ion Vișoiu”, cu ocazia Zilei internaționale a siguranței pe internet (13 februarie 2018)

Dezbateri cu tema „Drepturile persoanelor vârstnice – între deziderat și realități” organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului cu Primăria din Beceni și Căminul pentru persoane vârstnice – ECOMED (16-17 februarie 2018)

Atelier vizând educația pentru drepturile omului cu tema „Acționând împreună pentru diversitate lingvistică și multilingvism”, temă propusă de UNESCO pentru Ziua internațională a limbii materne din acest an, organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Școala nr. 97 din București (21 februarie 2018)

Curs cu tema „Educația pentru drepturile omului în mediul școlar”, organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Școala gimnazială nr.88 din București, pe o durată de șapte săptămâni destinat atât cadrelor didactice cu funcții de conducere ori implicate

în diverse proiecte școlare cât și personalului nedidactic din școală (22 februarie 2018)

Atelier-dezbateri cu tema „Între disciplina școlară și drepturile copilului”, organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Casa Corpului Didactic București (15 martie)

Campania consacrată Săptămânii de solidaritate cu popoarele care luptă contra discriminării rasiale, desfășurată în perioada de 17-27 martie sub forma Caravanei „Diversity – Never enough” având ca temă cea propusă de ONU pentru Ziua internațională a discriminării rasiale din acest an „Promovarea toleranței, incluziunii, unității și a respectului diversității în contextul luptei împotriva discriminării rasiale”, organizată de Fundația Adolescența în parteneriat cu Institutul Român pentru Drepturile Omului și Colegiul Economic „Virgil Madgearu” din Ploiești (20 martie 2018)

Acțiuni privind antidiscriminarea-toleranța-unitatea desfășurate prin Caravana „Diversity – Never enough” consacrate Zilei internaționale a discriminării rasiale au fost organizate de Fundația Adolescența în parteneriat cu Institutul Român pentru Drepturile Omului, Școala gimnazială „Sfânta Vineri”, Colegiul „Spiru Haret” și Școala gimnazială „Radu Stanian” din Ploiești (22 martie, 26 martie și 27 martie 2018)

Atelier interactiv cu tema „Dreptul la educație” organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Școala „prof. Ion Vișoiu” din Chitila, în cadrul „săptămânii altfel” (28 martie 2018)

Eveniment cu tema „Arta cinematografică – o armă împotriva rasismului” organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în cadrul săptămânii europene de combatere a rasismului și discriminării cu participarea elevilor Colegiului Național „Spiru Haret” din București (26 martie 2018)

Curs organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Liceul „Nicolae Iorga” din București privind fenomenul

de bullying în școli, adresat elevilor ciclului primar din cadrul liceului (29 martie 2018)

Curs cu tema „Cum ne comportăm cu persoanele cu dizabilități” organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Colegiul Tehnic „Carol I” din București (30 martie 2018)

Dezbatere cu tema „Toleranța religioasă”, organizată în cadrul întâlnirilor cu adolescenții de către Asociația Adolescența în parteneriat cu Institutul Român pentru Drepturile Omului și Colegiul „Spiru Haret” din Ploiești (2 aprilie 2018)

Etapa națională a Olimpiadei de științe socio-umane organizată de Ministerul Educației Naționale în parteneriat cu Institutul Român pentru Drepturile Omului și Inspectoratul Județean Iași (2-6 aprilie 2018)

Curs de formare privind drepturile copilului, destinat personalului (asistenți sociali, educatori, educatori sociali și studenți aflați în practică) Asociației Fraților Mariști ai Școlilor din România, ce dețin case de tip familial unde sunt cazați, îngrijiți și sprijiniți în procesul de școlarizare copii transferați din centrele de plasamente, organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Asociația Fraților Mariști ai Școlilor din România (18 aprilie 2018)

Activități dedicate sărbătoririi Zilei Pământului, având ca temă limitarea poluării cu deșeuri din plastic, organizate de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Carrefour și Școala gimnazială nr.88 din București (20 aprilie 2018)

Întâlnire cu Cenaclul „Orfeu” organizată cu prilejul Zilei internaționale a cărții și a dreptului de autor, a Zilei bibliotecarului din România la Fundația „Adolescența” în parteneriat cu Biblioteca Județeană „Nicolae Iorga”, Institutul Român pentru Drepturile Omului, Colegiul „Spiru Haret” și Colegiul Economic „Virgil Madgearu” (21 aprilie 2018)

Curs de formare cu tema „Între disciplina școlară și drepturile copilului” organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Casa Corpului Didactic Cluj, participând cadre didactice, directori și consilieri pentru învățământul preuniversitar de la Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Cluj, Colegiul Național „George Barițiu” Cluj-

Napoca, Colegiul Național „George Coșbuc” Cluj-Napoca, Colegiul Tehnic „Anghel Saligny” Cluj-Napoca, Liceul Teoretic „Octavian Goga” Cluj-Napoca, Școala gimnazială „Gheorghe Șincai” din Florești, Liceul Teoretic „Gelu Voievod” din Gilău (25-26 aprilie 2018)

Dezbatere pe tema „Bariere în calea unei vieți independente” organizată de Consiliul Național al Dizabilității din România în parteneriat cu Institutul Român pentru Drepturile Omului și Comisia pentru cultură, arte, mijloace de informare în masă a Camerei Deputaților, pentru marcarea Zilei europene pentru viață independentă, recunoașterea și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități (7 mai 2018)

A cincea ediție a simpozionului și concursului național „Europa în școală” organizate de școala gimnazială „Alexandru Ceușianu” din Reghin în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean Mureș, Biblioteca Municipală „Petru Maior” din Reghin, Primaria Municipiului Reghin, Comisia Națională a României pentru UNESCO, Institutul Român pentru Drepturile Omului, Colegiul german „Goethe” (9 mai 2018)

Dezbatere cu tema „Drepturile omului – valorile europene și viitorul tinerilor în Uniunea Europeană” organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Colegiul Național „Octav Onicescu” din București, în cadrul Clubului european al liceului, cu prilejul sărbătoririi Zilei Europei (10 mai 2018)

Masa rotundă cu tema „Familia: educatori și furnizori ai drepturilor omului”, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Fundația „Adolescența” și Colegiul economic „Virgil Madgearu” din Ploiești cu ocazia Zilei Internaționale a Familiei (15 mai 2018)

Seminar cu tema „Drepturile copilului în lumea virtuală” organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Biblioteca Municipală București (16 mai 2018)

A șaptea ediție a Conferinței internaționale Eficiența normelor juridice cu tema „Democrație prin normele de drept civil, drept penal și justiție” organizată de Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”, Facultatea de Drept Cluj Napoca în parteneriat cu Institutul Român pentru Drepturile Omului, Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române, Colegiul Medicilor Cluj,

Societatea Autorilor și Editorilor Români de Opere Științifice, Asociația Științifică de Dreptul Proprietății Intelectuale, Institutul de Științe Administrative al Republicii Moldova, Asociația Română de Științe Penale, Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, Eco Foundation Romania XXI, Institutul Național pentru Pregătirea Avocaților Cluj, Asociația „Alumni Drept Cantemir Cluj”, având ca parteneri media Universul Juridic, Revista „Fiat Iustitia”, Clujst, Juridice.ro (17-19 mai 2018)

Dezbateri cu tema „Familii și societățile inclusive” organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Fundația Adolescența și Școala gimnazială „Sfânta Vineri” din Ploiești în cadrul manifestărilor organizate cu ocazia Zilei internaționale a familiei (17 mai 2018)

Masă rotundă cu tema „Reglementarea executării măsurilor de siguranță cu caracter medical – o necesitate pentru România”, organizată de Senatul României – Comisia pentru egalitate de șanse în parteneriat cu Camera Deputaților, Institutul Român pentru Drepturile Omului, Asociația Română de Psihiatrie Medico-Legală și Consiliul Național al Dizabilității din România (22 mai 2018)

Masă rotundă cu tema „Planeta are nevoie de un mediu sănătos”, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Fundația Adolescența și Colegiul „Spiru Haret” din Ploiești cu ocazia Zilei mondiale a mediului (5 iunie 2018)

Eveniment de educație nonformală cu tema „Biblioteca vie – Nu judeca o carte după copertă!” organizat de Centrul de Informare Europe Direct București, din cadrul Institutului European din România, în parteneriat cu Institutul Român pentru Drepturile Omului, Biblioteca Metropolitană București, Organizația Umanitară Concordia (prin United Way), Liceul Tehnologic Special nr. 3, Colegiul Național „Ion Creangă” și Liceul Teoretic „Jean Monnet” (14 iunie 2018)

Masă rotundă cu tema „Protecția și integrarea refugiaților în societate” organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Consiliul Național Român pentru Refugiați, Asociația Femeilor din România – Împreună și Biblioteca Metropolitană „Ion Creangă” din

București, consacrată Zilei mondiale a refugiatului și aniversării a 20 de ani de la primele manifestări dedicate conștientizării opiniei publice cu privire la situația refugiaților în lume (20 iunie 2018)

Seminar cu tema „Dreptul la informare și responsabilitățile pe care le generează acesta în mediul online” organizat de portalul online QBebe în cadrul acțiunilor dedicate părinților și viitorilor părinți intitulate „Școala părinților responsabili”, în parteneriat cu Institutul Român pentru Drepturile Omului (27 iunie 2018)

Întâlnire de lucru cu reprezentanții Asociației de sprijin a copiilor handicapați fizic – România (ASCH-R) și Consiliul Național al Dizabilității din România, organizată la sediul ASCHF-R (20 iulie 2018)

Etapa națională a Concursului „Democrație și toleranță” organizat de Ministerul Educației Naționale în parteneriat cu Institutul Român pentru Drepturile Omului și Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara (23-26 iulie 2018)

Întâlnire cu reprezentanții mediului academic din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” vizând viitoarele acțiuni în parteneriat privind promovarea educației în domeniul drepturilor omului (2-3 august 2018)

Curs privind „Protecția împotriva încălcării drepturilor pe Internet” organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Casa Corpului Didactic Constanța și Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Constanța, cu participarea cadrelor didactice din unități de învățământ din Năvodari, Medgidia, Valu lui Traian, Mangalia, Topsair, Agigea, Hârșova, Negru Vodă și Constanța (3 august 2018)

Întrunire de lucru și dezbateri, cu șefii structurilor teritoriale ale Inspectoratului General pentru Imigrări, privind implementarea „Planului de măsuri comune în vederea prevenirii corupției în contextul migrației ilegale”, organizată în parteneriat cu Ministerul Afacerilor Interne – Inspectoratul General pentru Imigrări și Inspectoratul General al Poliției de Frontieră (14 septembrie 2018)

Sesiune de pregătire profesională privind „Asigurarea protecției drepturilor omului în contextul migrației ilegale”, destinată personalului poliției de frontieră – structura centrală, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în

parteneriat cu Ministerul Afacerilor Interne – Inspectoratul General pentru Imigrări și Inspectoratul General al Poliției de Frontieră (25 septembrie 2018)

Atelier de formare interactivă cu tema „Drepturile copilului pentru copii” dedicat copiilor vulnerabili, beneficiari ai programelor UWRo, aflați în îngrijirea mai multor organizații non-profit, organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu United Way și Muzeul Municipiului București – Palatul Șușu (26 septembrie 2018)

Program educativ cu tema „Rolul educației în societatea actuală”, organizat de Colegiul Economic „Virgil Madgearu” din Ploiești în parteneriat cu Fundația „Adolescența” și Institutul Român pentru Drepturile Omului, cu ocazia Zilei Mondiale a Educației (5 octombrie 2018)

Curs de formare privind „Dreptul la protecție al copilului”, organizat în parteneriat cu United Way România cu participarea personalului (directori, coordonatori de proiecte, pedagogi școlari, asistenți sociali, profesori) din cadrul organizațiilor: Asociația Touched Romania, Fundația YOYO, Fundația Providența, Asociația Ana și copiii, Asociația Arhidiacon Ștefan, Școala Rut, Asociația Lindenfeld, Fundația Inocenți, Liceul Mihail Kogălniceanu, Asociația ROI (10 octombrie 2018)

Întâlnire cu Avocatul Poporului privind viitoare acțiuni și inițiative ale celor două instituții cu atribuții și preocupări în domeniul promovării și protecției drepturilor omului (12 octombrie 2018)

Eveniment dedicat egalității de gen, organizat de Liceul Tehnic „Carol I” în cadrul proiectului cofinanțat prin programul Erasmus cu tema „La langue française comme outil d’ouverture sur le monde – Limba franceză ca instrument de deschidere către lume” în parteneriat cu Institutul Francez, Inspectoratul Școlar, Institutul Român pentru Drepturile Omului, Proedus – Centrul de Proiecte Educaționale și Sportive București etc., cu participarea elevilor școlilor partenere din Franța, Italia, Bulgaria și Portugalia (16 octombrie)

Prezentarea proiectelor educaționale ale elevilor premiați la concursurile naționale privind drepturile omului ai Școlii gimnaziale „George Poboran” din Slatina (19 octombrie 2018)

Acțiuni de promovare a educației pentru drepturile copilului, organizate în cadrul parteneriatului cu Școala gimnazială „Take Ionescu” din Râmnicu Vâlcea (19 octombrie 2018)

Atelier cu tema „Drepturile omului în sistemul ONU”, consacrat Zilei Organizației Națiunilor Unite și organizat la Centrul de Documentare și Informare al Colegiului „Spiru Haret” din Ploiești, în parteneriat cu Fundația „Adolescența” și Institutul Român pentru Drepturile Omului (24 octombrie 2018)

Etapa județeană de jurizare a materialelor participante la cea de-a IX-a ediție a Concursului național de creativitate didactică în domeniul materialelor auxiliare destinate educației pentru drepturile omului, democrație și o cultură a păcii și prezentarea expoziției naționale cu lucrările selectate ale elevilor din București, Caraș-Severin, Maramureș, Brăila și Cluj organizate la Casa Corpului Didactic Cluj în parteneriat cu Institutul Român pentru Drepturile Omului și Ministerul Educației Naționale (2 noiembrie 2018)

Întâlnirea Grupului de lucru privind respectarea drepturilor persoanelor vârstnice și îngrijirea acestora, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului cu participarea reprezentanților din partea Fundației Principesa Margareta; Crucea Alb-Galbenă și Revera Medical (7 noiembrie 2018)

Evenimentul cu tema „Apărători ai drepturilor omului în acțiune”, organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Colegiul Național „Spiru Haret” din București, în cadrul campaniei de combatere a fascismului și antisemitismului cu ocazia Zilei internaționale de combatere a fascismului și antisemitismului (9 noiembrie 2018)

Curs de formare privind „Politici și bune practici pentru eliminarea tendințelor discriminatorii în rândul elevilor sau al cadrelor didactice față de persoanele cu dizabilități” organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Colegiul Tehnologic „Dimitrie Gusti” din București, cu participarea personalului didactic și auxiliar al instituției de învățământ (15 noiembrie 2018)

Dezbatere cu tema „Toleranța și drepturile omului” și concursul de afișe „E timpul pentru toleranță” organizate și desfășurate la Școala gimnazială „Mihai Viteazul” din Pucioasa cu

ocazia Zilei internaționale a toleranței (16 noiembrie 2018)

Concurs de eseuri „Democrație și toleranță” organizat în parteneriat cu Școala gimnazială nr. 113 în cadrul manifestărilor dedicate Zilei mondiale a toleranței (16 noiembrie 2018)

Atelier cu tema „Sunt copil, am drepturi”, organizat, pentru marcarea Zilei internaționale a drepturilor copilului și a Zilei internaționale de prevenire a abuzului asupra copilului, de Școala Gimnazială „Radu Stanian” din Ploiești, Asociația „Adolescența” și Institutul Român pentru Drepturile Omului (19 noiembrie 2018)

Ateliere interactive dedicate „Toleranței, empatiei și acceptării reciproce” organizate cu prilejul Zilei internaționale a drepturilor copilului, în parteneriat cu Școala Gimnazială nr. 117 din București, cu participarea elevilor care studiază potrivit programei școlare drepturile copilului (20 noiembrie 2018)

Lansarea Concursului de eseuri de Ziua Culturii Naționale care se va desfășura în perioada 20 noiembrie – 20 decembrie 2018 organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Grupul Editorial Corint și Muzeul Municipiului București (20 noiembrie 2018)

Curs interactiv cu tema „10 obstacole în calea comunicării” organizat în parteneriat cu Școala Gimnazială „prof. Ion Vișoiu” în cadrul proiectului intercultural desfășurat la nivelul unității de învățământ „Împreună pentru comunitate în An Centenar” (21 noiembrie 2018)

Dezbateri cu tema „O viață fără violență este dreptul fiecărei femei” organizată în parteneriat cu Asociația Femeilor din România – Împreună (AFRI) cu prilejul Zilei internaționale a combaterii violenței împotriva femeilor și a campaniei internaționale a celor 16 zile de activism, numite și „zilele portocalii”, care debutează pe 25 noiembrie și se încheie în data de 10 decembrie – Ziua Internațională a Drepturilor Omului (26 noiembrie 2018)

Atelier vizând educația pentru drepturile omului, organizat în parteneriat cu Școala Gimnazială nr. 88 din București pentru o mai bună cunoaștere a drepturilor, dar și a problemelor persoanelor cu dizabilități, în cadrul manifestărilor dedicate Zilei internaționale a persoanelor cu dizabilități (3 decembrie 2018)

Vizita reprezentanților Institutului Român pentru Drepturile Omului la Nazarcea Grup, cea mai mare unitate protejată autorizată din țară, care dezvoltă și promovează servicii în domeniul inserției socio-profesionale și al integrării în muncă a persoanelor cu dizabilități, o poveste de succes și care invită la reflecție asupra schimbării mentalităților și atitudinilor față de afirmarea și dezvoltarea persoanelor cu dizabilități (3 decembrie 2018)

Dezbateri cu tema „Rolul educației pentru drepturile omului în cultivarea și promovarea atitudinii și comportamentului pozitiv, al respectului față de valori”, organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului cu participarea studenților de la Universitatea „Titu Maiorescu” (4 decembrie 2018)

Conferința anuală „Rolul instituțiilor naționale pentru drepturile omului în contextul provocărilor actuale” organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități a Camerei Deputaților, cu Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități a Senatului și cu Muzeul Municipiului București la Palatul Șușu (10 decembrie 2018)

A VIII-a ediție a simpozionului național „Drepturile și libertățile fundamentale ale omului”, eveniment organizat cu ocazia Zilei internaționale a drepturilor omului și a împlinirii a 70 de ani de la proclamarea Declarației Universale a Drepturilor Omului de Fundația „Adolescența” și Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Biblioteca Județeană „Nicolae Iorga” din Ploiești, Inspectoratul Școlar al Județului Prahova și Casa Corpului Didactic Prahova, în cadrul acțiunilor campaniei dedicate Zilei internaționale a drepturilor omului (11 decembrie 2018)

A șasea ediție a conferinței internaționale „Cultura Europeană a Drepturilor Omului. Dreptul la fericire”, organizată de Institutul Internațional pentru Drepturile Omului din cadrul Universității Creștine „Dimitrie Cantemir” din București în parteneriat cu Institutul Român pentru Drepturile Omului (13-15 decembrie 2018)

PARTICIPĂRI LA ALTE MANIFESTĂRI

Seminarul cu tema „Implementarea Cartei Drepturilor Fundamentale ale Uniunii Europene” organizat de Agenția pentru FRA în parteneriat cu Rețeaua Europeană a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului (6-7 februarie 2018)

Întâlnirea Grupului de lucru pe justiție organizată de Rețeaua Europeană a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului (8 februarie 2018)

Masa rotundă cu tema „Dezrobirea juridică și socio-economică a romilor la 100 de ani de la Marea Unire” organizată de Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale din Camera Deputaților împreună cu Partida Romilor „Pro-Europa”, Federația Democrată a Romilor, Agenția Națională pentru Romi și Centrul Național de Cultură a Romilor – Romano Kher cu ocazia Comemorării a 162 de ani de la adoptarea primelor legi pentru dezrobire (20 februarie 2018)

Întâlnirea anuală a Alianței Globale a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului (GANHRI) organizată în cooperare cu Biroul Înaltului Comisar pentru Drepturile Omului (21-22 februarie 2018)

Conferința anuală cu tema „Drepturile persoanelor cu dizabilități și rolul instituțiilor naționale pentru drepturile omului”, organizată de Alianța Globală a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului (GANHRI) în cooperare cu Biroul Înaltului Comisar pentru Drepturile Omului (22 februarie 2018)

Masa rotundă cu tema „Rolul femeii în educație – femeia modelează generațiile viitoare” organizată de Asociația pentru Dialog și Valori Universale (9 martie 2018)

Întâlnire de lucru cu experții Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI) în vederea întocmirii celui de-al cincilea raport privind rasismul și intoleranța în România, organizată de Ministerul Afacerilor Externe, cu participarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Instituția Avocatului

Poporului și Institutul Român pentru Drepturile Omului (19 aprilie 2018)

Dezbatere cu tema „Drept Internațional Umanitar. Patrimoniul, tradițiile și valorile cultural românești în Anul Centenarului Marii Uniri”, organizată de Asociația Română de Drept Umanitar – Filiala Prahova (ARDUPH) sub patronajul Instituției Prefectului Prahova în colaborare cu Consiliul Județean Prahova și Primăria Municipiului Ploiești cu ocazia împlinirii a 5 ani de când a fost sărbătorită prima dată Ziua Dreptului Internațional Umanitar (14 mai 2018)

Prima reuniune dintre Platforma privind drepturile sociale și economice dintre Consiliul Europei, Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene, Rețeaua de Instituții Naționale pentru Drepturile Omului și Rețeaua de Instituții de Egalitate – Equinet și Platforma operațională pentru romi și dreptul la egalitate, organizată de Departamentul privind Carta socială europeană din cadrul Consiliului Europei și Comisia pentru drepturile omului din Irlanda de Nord (15 mai 2018)

Cea de-a VI-a întâlnire a Platformei privind drepturile sociale și economice dintre Consiliul Europei, Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene, Rețeaua de Instituții Naționale pentru Drepturile Omului și Rețeaua de Instituții de Egalitate – Equinet având ca temă „O abordare din perspectiva drepturilor omului în garantarea dreptului la locuință în Europa: între politici publice și bune practici”, organizată de Departamentul privind Carta socială europeană din cadrul Consiliului Europei și Comisia pentru drepturile omului din Irlanda de Nord (16 mai 2018)

Lansarea volumului „O mare de lacrimi” autor Ruta Sepetys cu participarea Excelenței sale Arvydas Pocius, ambasadorul Lituaniei în România (21 mai 2018)

A treia ediție a simpozionului național „STOP Bullying-ului. Spune NU intimidării – exemple de bună practică”, organizat în parteneriat de către Inspectoratul Școlar Județean Cluj, Casa

Corpului Didactic Cluj, Ministerul Educației Naționale și Centrul Județean de Resurse și de Asistență Educațională Cluj (30 mai 2018)

AX-aediția Conferința internațională de participare internațională „Consilierea școlară între provocări și paradigme”, organizată de Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Constanța în parteneriat cu Universitatea „Ovidius” din Constanța – Facultatea de Psihologie și Științele Educației și Casa Corpului Didactic Constanța (8-9 iunie 2018)

Prezentarea Raportului Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) cu tema „Provocările cu care se confruntă organizațiile societății civile care lucrează în domeniul drepturilor omului în Uniunea Europeană” organizată de FRA și Reprezentanța Comisiei Europene în România (19 iunie 2018)

Simpozionul internațional cu tema „Drepturile omului-principii și valori europene în An Centenar”, organizat de Universitatea din Oradea, Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic (4-6 iulie 2018)

Conferința cu tema „Accesibilitate, tehnologie asistivă și inovare” organizată de Consiliul Național al Dizabilității din România în parteneriat cu Asociația Națională a Nevăzătorilor din România, Asociația Națională a Surzilor din România, Asociația Persoanelor cu Handicap Neuromotor din România, Asociația Distroficilor Muscular din România (18 iulie 2018)

Participarea la ședința Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale din Camera Deputaților în vederea lămuririi unor aspect legate de posibile încălcări ale drepturilor omului la manifestările de protest din data de 10 august 2018 (18 septembrie 2018)

Întâlnire de lucru privind constituirea Comitetului de protecție a drepturilor privind organizarea la București a unor meciuri din cadrul Campionatului European de Fotbal 2020 organizată de Guvernul României (3 septembrie 2018)

Cursul cu tema „Protecția datelor cu caracter personal” organizat de Expert Aktiv Group (13-16 septembrie 2018)

Reuniunea anuală de Implementare a Dimensiunii Umane a statelor participante la Organizația pentru Securitate și Cooperare în

Europa (OSCE), organizată de către Biroul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR) (16-19 septembrie 2018)

Conferința „Dreptul la Reveria Vârstei”, organizată de MedicHub Media sub patronajul Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități, cu sprijinul Comisiei de sănătate publică din Senatul României, de Ministerul Muncii și Justiției Sociale și împreună cu Fundația Crucea Alb-Galbenă (4 octombrie 2018)

A șasea ediție a concertului caritabil „Pentru ca poveștile triste să aibă un final fericit!” organizat de Organizația Umanitară CONCORDIA, sub Înaltul Patronaj al Alteței Sale Regale Principesa Maria a României și cu sprijinul Teatrului Odeon din București (4 octombrie 2018)

Conferința cu tema „Sănătatea mintală la locul de muncă” organizată de Fundația Estuar în parteneriat cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 6 din București, cu suportul Mental Health Europe, al Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități din Senatul României, al Asociației Penumbra din Scoția și al Asociației Române de Psihiatrie și Psihoterapie (10 octombrie 2018)

Participare la ședința Comisiei pentru muncă și protecție socială din Camera Deputaților privind propunerea legislativă de organizare și funcționare a Institutului Român pentru Drepturile Omului – Plx 415/2018 (12 octombrie 2018)

Participare la ședința Comisiei pentru învățământ, știință, tineret și sport din Camera Deputaților privind propunerea legislativă de organizare și funcționare a Institutului Român pentru Drepturile Omului – Plx 415/2018 (16 octombrie 2018)

Participare la ședința Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale din Camera Deputaților privind propunerea legislativă de organizare și funcționare a Institutului Român pentru Drepturile Omului – Plx 415/2018 (16 octombrie 2018)

Atelier cu tema „Nediscriminarea și egalitatea de șanse – valori fundamentale promovate de Carta Diversității” organizat de Asociația de Asistență și Programe pentru Dezvoltare Durabilă – Agenda 21 în cadrul proiectului

european I.D.E.A.S. – Inclusion. Diversity. Equality. Awareness. Success – Incluziune. Diversitate. Egalitate. Conștientizare. Succes, finanțat de Comisia Europeană, Direcția Generală Justiție și Consumatori prin programul Drepturi, Egalitate, Cetățenie 2014-2020, având ca obiectiv promovarea și stimularea punerii în aplicare a principiului nediscriminării și respectarea acestuia și a drepturilor omului prin crearea și dezvoltarea Cartei Diversității în România, Slovenia și Croația pentru sectorul public și privat (17 octombrie 2018)

A VI-a ediție anuală a Galei Fundației Inovații Sociale Regina Maria „Din Inimă pentru Viitor” (19 octombrie 2018)

Adunarea Generală și Conferința Anuală 2018 a Rețelei Europene a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului, organizată de Comisia Națională pentru Drepturile Omului din Grecia (24-26 octombrie 2018)

Conferința „Acces și participare la educație pentru persoanele cu dizabilități”, organizată de Consiliul Național al Dizabilității din România,

Asociația RENINCO și Grupul Român pentru Educație Incluzivă (26-27 octombrie 2018)

Participare în cadrul Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale din Camera Deputaților (6 noiembrie 2018)

Seminarul „Combating Domestic Violence” organizat de Ambasada Regatului Danemarcei în România și Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” din București cu participarea Excelenței Sale Søren Jensen, Ambasadorul Regatului Danemarcei în România (12 noiembrie 2018)

Festivalul de identitate națională organizat, în cadrul evenimentelor de celebrare a Centenarului de Liceul Teoretic „Negru Vodă” în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean Constanța, Primăria Negru Vodă, Poliția locală, Poliția de frontieră, Casa de cultură Negru Vodă (27-28 noiembrie 2018)

Lansarea volumului „Educația la Centenar. Idei. Instituții. Personalități”, Editura Polirom, coordonatorii volumului Steliana Toma, Liliana Romaniuc, Ioan Neacșu, Laurențiu Șoitu, organizată de Academia Română (7 decembrie 2018).